بسم الله الرحمن الرحیم
نور السموات والارض

دوره آموزشی

اصول تعیین علت فوت

و نحوه صدور گواهی فوت و جواز دفن

اهمیت ثبت اطلاعات مرگ و میر

مرگ از جمله وقایع چهارگانه حیاتی است که ثبت آن الزام قانونی داشته و اطلاعات دقیق درباره سطح و علل مرگ جمعیت جزء داده‌هاي اساسي برای موارد زیر است:

- سیاست گذاری، برنامه ریزي و اولویت بندي نظام سلامت و سایر بخش های توسعه
- تخصیص منابع لازم براي برنامه ها و مداخلات سلامت و توسعه
- پایش و ارزشیابي برنامه هاي سلامت و سایر برنامه های توسعه
- ارایه اولویتهاي لازم براي تحقیقات اپیدمیولوژیک

کارایی علل فوت ثبت شده منوط به ارائه اطلاعات دقیق و به موقع است.

اما وضعیت ما چیست؟

جایگاه ایران در نظام ثبت مرگ جهانی

- کیفیت داده های علت مرگ در تمامي کشورهای منطقه مدیترانه شرقی به علت آموزشهای ضعیف پایین است.

Figure 1. Quality of cause-of-death statistics, 2012

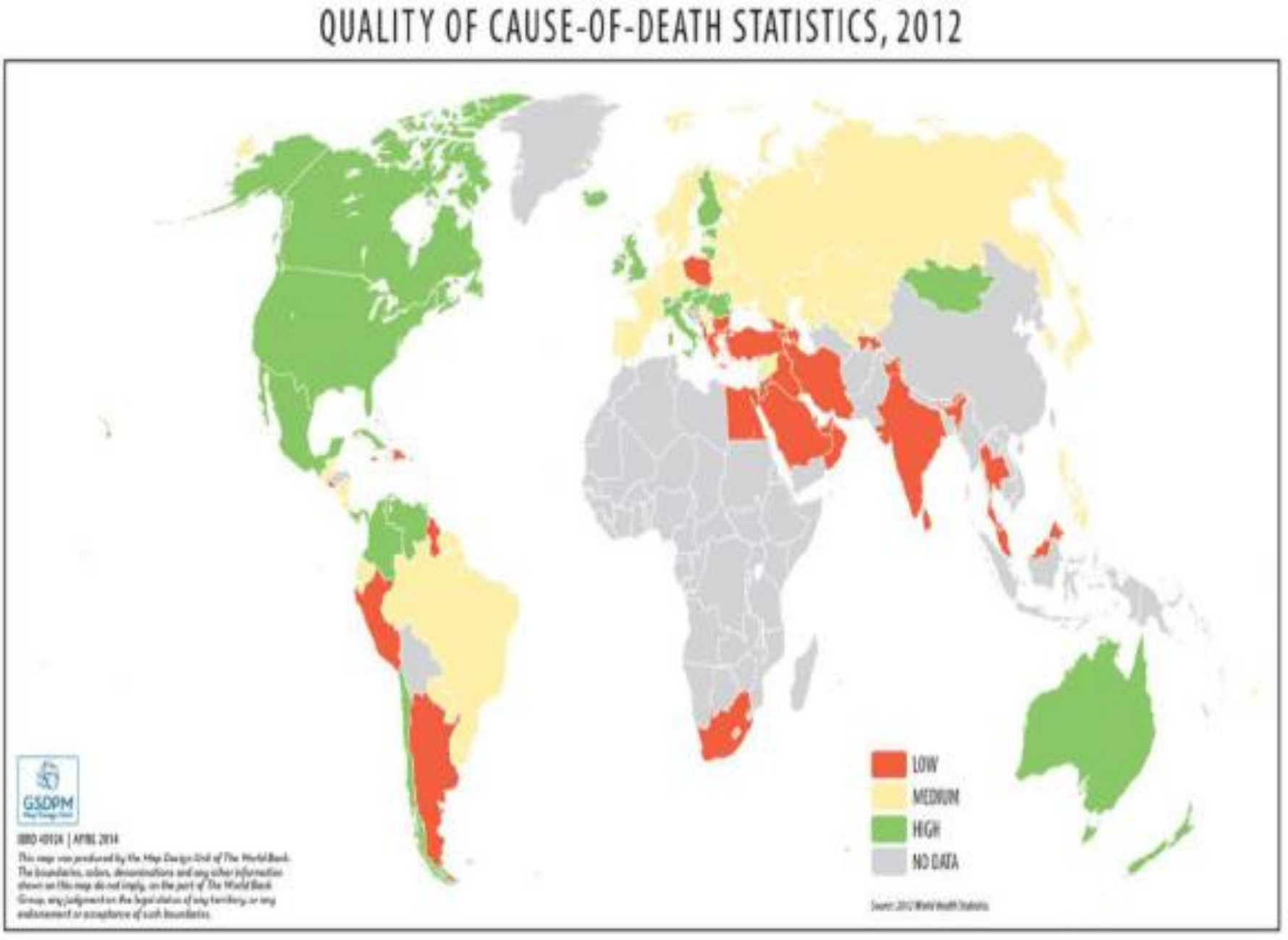

در سال ۲۰۱۵ تنها حدود ۶۹ درصد علل مرگ ثبت شده در کشور قابل استفاده بوده اند

در بین علل غیرقابل استفاده و یا با تسلسل ناکافی بیشترین مورد مربوط به ثبت علل واسط یا علت فوری منجر به مرگ بوده است (۴۲%)

در درجه دوم علل کلی بدون ذکر جزئیات (مثلا سرطان یا دیابت) بوده است. (۳۷%)

در درجه سوم حالات بد تعریف شده (۱۴.۵%) و نهایتا علل غیرممکن (۶.۵%) گزارش شده است.

تذکر:

در سال ۲۰۱۵ تعدادی از علل بد تعریف شده جزء ۱۰ علت اول مرگ در کشور قرار گرفته‌اند که این علل از دیدگاه سلامت عمومي و پیشگیری غیرقابل استفاده خواهند بود!!!

ICD Males

R...▲	% of causes	ICD code	Name of category
1	7.1	I21.-	Acute myocardial infarction
2	4.6	I21.9	Acute myocardial infarction, unspecified
3	3.7	I63.-	Cerebral infarction
4	3.2	R99.-	Other ill-defined and unspecified causes of mortality
5	3.2	I46.-	Cardiac arrest
6	1.9	C16.-	Malignant neoplasm of stomach
7	1.8	I10.-	Essential (primary) hypertension
8	1.7	I11.-	Hypertensive heart disease
9	1.5	R54.-	Senility
10	1.5	E14.-	Unspecified diabetes mellitus
11	1.5	V01.1	Pedestrian injured in collision with pedal cycle, traffic accident
12	1.4	C34.-	Malignant neoplasm of bronchus and lung

ICD Females

R...▲	% of causes	ICD code	Name of category
1	7.2	I21.-	Acute myocardial infarction
2	4.9	I63.-	Cerebral infarction
3	4.7	I21.9	Acute myocardial infarction, unspecified
4	3.4	I46.-	Cardiac arrest
5	2.7	I10.-	Essential (primary) hypertension
6	2.5	E14.-	Unspecified diabetes mellitus
7	2.4	I11.-	Hypertensive heart disease
8	2.2	R54.-	Senility
9	1.7	R99.-	Other ill-defined and unspecified causes of mortality
10	1.5	C50.-	Malignant neoplasm of breast
11	1.4	I51.6	Cardiovascular disease, unspecified

- چه باید کرد؟

- ارتقاء نظام جمع آوري و ثبت اطلاعات مرگ در کشور (برنامه ثبت و طبقه بندي علل مرگ)

- ثبت اطلاعات دقیق و به موقع به منظور کارایی بیشتر و بهره وری و برنامه ریزی بهینه

آشنایی هرچه بیشتر با گواهی فوت و مفهوم علت فوت

آشنایی بیشتر با چند واژه متفاوت که بعضا جا به جا استفاده می شوند:

- تعریف مرگ
- تعریف علت مرگ
- تعریف تابلوی مرگ
- تعریف مکانیسم مرگ
- تعریف شیوه یا طریقه مرگ

تعریف مرگ

- مرگ عبارت است از توقف دائمی و غیرقابل برگشت در عملکرد دستگاه‌های حیاتی (گردش خون، تنفس و مغز)

تعریف علت مرگ

- عاملی (بیماري، ناهنجاري، حادثه یا مسمومیت) است که بعد از وقوع، (به طور مستقیم یا غیر مستقیم) با ایجاد زنجیره ای از رویدادها و تغییرات فیزیولوژیک منجر به مرگ می‌شود.

- روشن است که علت اصلی مرگ در ابتدای این زنجیره از رویدادها قرار دارد و با برداشتن آن بقیه موارد رخ نمیدهد.

تعریف WHO از علت مرگ

- همه بیماري‌ها، وضعیت‌های ناخوشی و آسیب‌هایی که خود موجب مرگ شده‌اند و یا به وقوع آن کمک کرده‌اند.
- آسیب‌هایی که به علت حوادث غیرعمدی یا خشونت‌های علیه خود یا به وسیله دیگری هم پدید آمده و منجر به مرگ شده است را نیز علل مرگ می‌نامند.

مثالهایی از علت مرگ

- جراحت ناشی از اصابت گلوله به سر
- جراحت نافذ ناشی از اصابت چاقو به قفسه صدری
- آدنوکارسینوم ریه

تعریف تابلوی مرگ (Mode of Death)

- بر اساس تعریف بیچات (Bichat) بسته به این که مرگ بدلیل توقف اولیه در عملکرد گردش خون، تنفس یا مغز رخ دهد، صرف نظر از آنکه علت اصلی فوت چه بوده است، سه تابلوی فوت وجود دارد:
- سنکوپ (ایست قلبی)
- آسفیکسي (ایست تنفسی)
- اغما (کوما)

- تابلوی فوت (Mode of Death) هیچ جایگاهی در ثبت علت فوت ندارد بلکه پزشک در تعیین علت فوت باید بتواند سه مورد زیر را مشخص نماید:

- مکانیزم مرگ (Mechanism of death)

- علت مرگ (Cause of death)

- شیوه یا نحوه مرگ (Manner of death)

مکانیزم یا ساز وکار مرگ Mechanism of death

عبارت است از تغییرات فیزیولوژیکی که بدنبال بروز علت مرگ منجر به فوت افراد می‌شود.

مثالهایی از مکانیسم مرگ

- خونریزی
- سپتی سمی
- آریتمی قلبی
- شوک
- اسیدوز متابولیک
- الکالوز متابولیک

رابطه بین علت مرگ و مکانیسم مرگ

- یک علت مرگ می تواند با مکانیسم های مختلف منجر به فوت شود. مثلا جراحت ناشی از اصابت گلوله به شکم ممکن است با مکانیسم خونریزی یا با مکانیسم سپسیس ناشی از پریتونیت منجر به مرگ شود.

- یک مکانیسم مرگ می تواند به علل مختلف مرگ ایجاد شود. مثلا خونریزی شدید که می تواند بدلیل زخم ناشی از اصابت گلوله، زخم نفوذی چاقو یا یک تومور بدخیم مهاجم به عروق ایجاد شود.

تعریف علت مرگ (Cause of death)

- عبارت است از بیماری یا وضعیتی که با ایجاد تغییرات فیزیولوژیک منجر به مرگ شده است. بعنوان مثال "پارگی عروق حیاتی" که با پدیده خونریزی و بروز شوک هیپوولمیک سبب مرگ شده است.

شیوه یا نحوه مرگ (Manner of death)

- عبارت است از سانحه یا حادثه ای که عامل ایجاد ضایعه مرگبار شده است

انواع مرگ از بعد طبیعت (Nature) فوت

- **مرگ طبیعی**
- **وقتی مرگ فردی به دنبال یک بیماری و پاتولوژی درونی و یا یک عارضه داخلی رخ دهد و در وقوع مرگ، شخص و یا عامل خارجی خاصی بصورت مستقیم یا غیرمستقیم دخالت نداشته باشد مرگ طبیعی تلقی می‌گردد.**

- مرگ غیرطبیعی
- زمانی که مرگ بدنبال دخالت یک عامل خارجی - هر نوع تروما اعم از فیزیکي (مکانیکي، الکتریکي، حرارتي، رادیاسیون، باروتروما و غیره)، شیمیایي و یا رواني - و یا شخصی (حتی خود متوفی) بوقوع بپیوندد مرگ غیرطبیعی می‌باشد، خواه این دخالت مستقیم و یا غیرمستقیم باشد حتی اگر زمان قابل توجهی از لحظه دخالت آن شخص و یا عامل خارجی تا وقوع مرگ سپری شده باشد که شامل سه نوع می باشد:

1. خودکشی (Suicide)
2. دگرکشی یا قتل (Homicide)
3. حادثه (Accident)
4. نامشخص (غیرقابل تعیین)

هر نوع مرگ غیرطبیعی جهت تعیین دقیق و مستند علت مرگ باید به پزشکی قانونی ارجاع گردد.

انواع مرگ از بعد قضایی

مرگ مشکوک (Suspected death)

به مرگی مشکوک گفته می‌شود که یا علت، زمان یا مکان آن غیرطبیعی است و یا احتمال می‌رود که علت مرگ غیرطبیعی باشد و یا حتی ممکن است علت مرگ طبیعی باشد ولی در خصوص وقوع مرگ شکایتی مطرح باشد و یا احتمال شکایت در آینده متصور باشد.

این نوع مرگها جهت تعیین دقیق و مستند علت مرگ باید به پزشکی قانونی ارجاع گردند.

مرگ غیرمشکوک (non suspected death)

چنانچه علت مرگ طبیعی و معلوم باشد و احتمال شکایتی نیز در حال و آینده مطرح نباشد مرگ را غیرمشکوک تلقی میکنیم. (مکان طبیعی فوت: مرکز درمانی و منزل)

سایر پزشکان تنها در چنین شرایطی مجاز به صدور جواز دفن هستند.

مرور مجدد تعریف WHO از علت مرگ

- همه بیماري‌ها، وضعیت‌های ناخوشی و آسیبهایی که خود موجب مرگ شده‌اند و یا به وقوع آن کمک کرده‌اند.

- آسیب‌هایی که به علت حوادث غیرعمدی یا خشونت‌های علیه خود یا به وسیله دیگری هم پدید آمده و منجر به مرگ شده است را نیز علل مرگ می نامند.

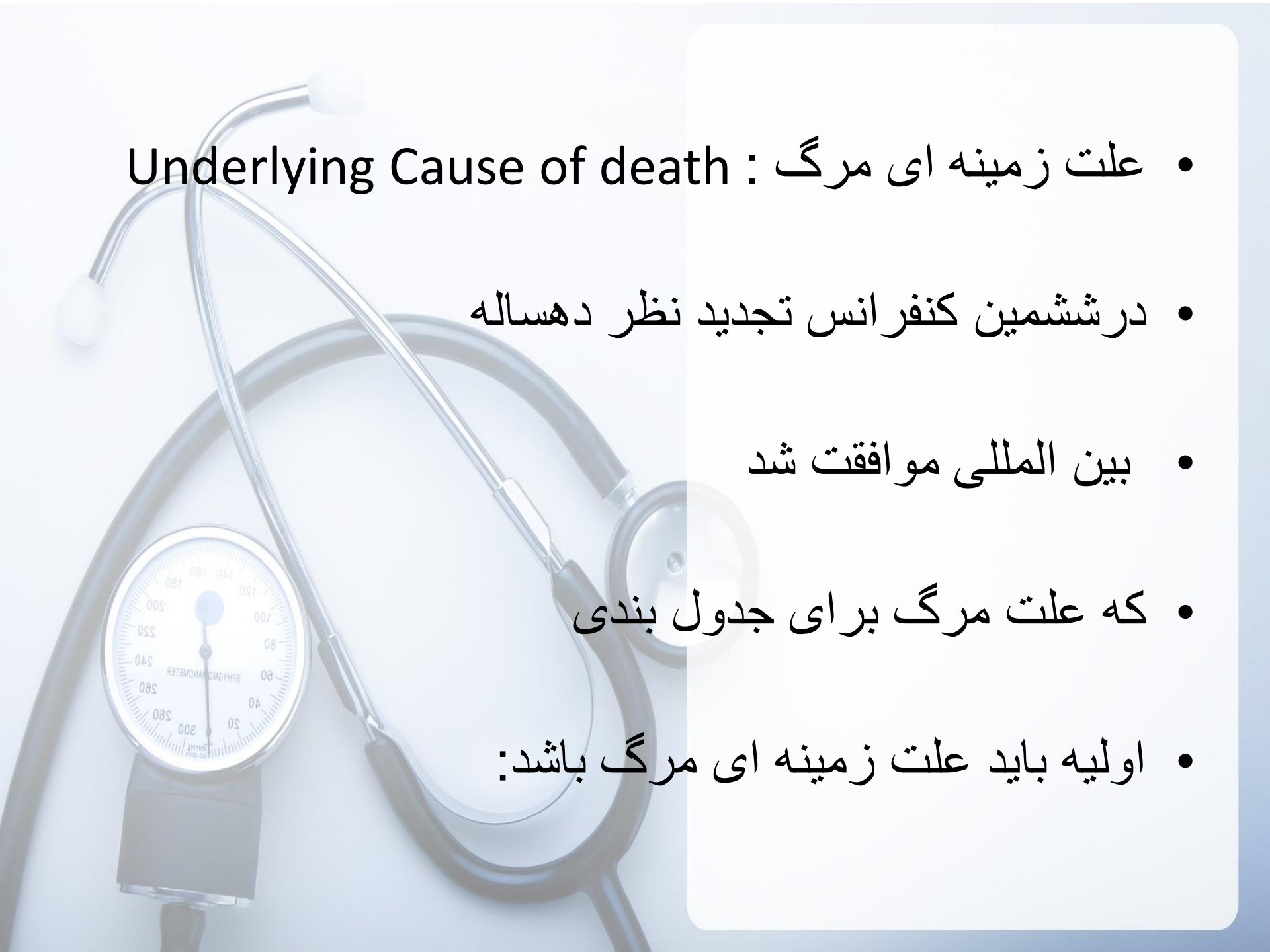

- علت زمینه ای مرگ : Underlying Cause of death
- درششمین کنفرانس تجدید نظر دهساله
- بین المللی موافقت شد
- که علت مرگ برای جدول بندی
- اولیه باید علت زمینه ای مرگ باشد:

با توجه به این تعریف

ثبت يك علت واحد در گواهي فوت كافي نيست، بلكه ثبت سلسله مراحل و پدیده‌های منجر به فوت ضروری است و برای این منظور نیاز به طبقه بندی بین المللی علل فوت وجود دارد.

طبقه بندی بین المللی بیماریها – ICD

International statistical classification of diseases injuries and causes of death

در واقع ICD یک روش چینش یا مرتب کردن بیماریها بر اساس خواص مشترک است.

- تاریخچه ICD:

- **درسال ۱۸۶۰ میلادی، فلورانس نایتینگل(آماردان ایتالیائی و بنیانگذار پرستاری نوین)، درکنگره بین المللی آمار درلندن، اقدام به ارائه یک طرح پیشنهادی(پروپوزال) نمود که منجر به شکل گیری اولین " مجموعه سیستماتیک داده های بیمارستانی " شد.**

تاریخچه ICD :

درسال ۱۸۹۱ : انستیتوی بین المللی آمار، درکنگره بین المللی خود درشهر وین کمیته ای را به رهبری پزشک فرانسوی بنام جکس برتیلون (jacques Bertillon) تشکیل داد و در سال ۱۸۹۳ تحت عنوان Bertillon classification of causes of death (bertillon's system) اولین نسخه طبقه بندی علل مرگ تهیه شد.

اساس این طبقه بندی براصل تمایز بین بیماریهای عمومی و آنهایی که محدود به یک ناحیه آناتومیکال یا ارگان مشخصی می باشند، استوار بود.

- تاریخچه ICD :

درسال ۱۸۹۸ موسسه بهداشت عمومی امریکا (APHA) پیشنهاد بررسی دهسالانه سیستم برتیلون را با مشارکت چند کشور دیگر (ازجمله مکزیک و کانادا (علاوه بر انگیس و آلمان و سوئیس) نمود و در سال ۱۹۰۰ اولین کنفرانس بین المللی بازبینی تشکیل و اولین ویرایش با عنوان of causes of death International list (Classification) مشتمل بریک جلد کتاب و با ایندکس الفبائی تهیه شد.

تاریخچه ICD :

نسخ بعدی در سالهای ۱۹۱۰، ۱۹۲۰، ۱۹۲۹، ۱۹۳۸ با تغییرات مختصری عرضه شد تا اینکه در سال ۱۹۴۸ نسخه ششم در دو جلد و برای اولین بار علاوه بر Mortality ، وضعیت Morbidity بیماریها نیز درآن لحاظ شد و عنوان آن به International statistical classification of diseases injuries and causes of death یا به اختصار همان ICD تغییر یافت.

تاریخچه ICD :

پس از آن نسخ بعدی ICD درسالهای ۱۹۵۷ و ۱۹۶۸ و

۱۹۷۸ وارد کار شد و از سال ۱۹۹۰ به بعد ICD-10 پذیرفته

و اختیار شد که تاکنون نیز مورد بهره برداری است.

اصولICD در ویرایش های متوالی آن تغییر نکرده و همچنان گروه‌های اصلی با اعداد رومی و زیرگروه‌های آنها (هر بیماری) با مجموعه‌ای از حروف انگلیسی (A-Z) و اعداد (حداکثر ۲ رقمی از ۰۰ تا ۹۹) شماره گذاری و به عبارت دیگر **کدگذاری** شده است.

Diseases and Related Health Problems 10th Revision			
Chapter		Blocks	Title
I	1	A00–B99	Certain infectious and parasitic diseases
II	2	C00–D48	Neoplasms
III	3	D50–D89	Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism
IV	4	E00–E90	Endocrine, nutritional and metabolic diseases
V	5	F00–F99	Mental and behavioural disorders
VI	6	G00–G99	Diseases of the nervous system
VII	7	H00–H59	Diseases of the eye and adnexa
VIII	8	H60–H95	Diseases of the ear and mastoid process
IX	9	I00–I99	Diseases of the circulatory system
X	10	J00–J99	Diseases of the respiratory system
XI	11	K00–K93	Diseases of the digestive system
XII	12	L00–L99	Diseases of the skin and subcutaneous tissue
XIII	13	M00–M99	Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue
XIV	14	N00–N99	Diseases of the genitourinary system
XV	15	O00–O99	Pregnancy, childbirth and the puerperium
XVI	16	P00–P96	Certain conditions originating in the perinatal period
XVII	17	Q00–Q99	Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities
XVIII	18	R00–R99	Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified
XIX	19	S00–T98	Injury, poisoning and certain other consequences of external causes
XX	20	V01–Y98	External causes of morbidity and mortality
XXI	21	Z00–Z99	Factors influencing health status and contact with health services
XXII		U00–U99	Codes for special purposes

- ICD-11:
- هرچند درزمان تهیه ICD-10 گمان نمی رفت که نیاز به بازنگری داشته باشد لیکن پس از استفاده از آن بزودی اشکالات و نواقصی درآن مشاهده شد که منجر به فکر تهیه ICD-11 با مشخصات و تفاوتهای زیر گردید لیکن هنوز مورد بهره برداری قرار نگرفته است. بیماریها از ۲۲ گروه به ۲۶ گروه تقسیم شده اند که گروه اضافه شده Diseases of the immune system Conditions ،Sleep- wake disorder related to sexual health, وTraditional Medical condition می باشد.

ICD-11 - Mortality and Morbidity Statistics

01 Certain infectious or parasitic diseases
02 Neoplasms
03 Diseases of the blood or blood-forming organs
04 Diseases of the immune system
05 Endocrine, nutritional or metabolic diseases
06 Mental, behavioural or neurodevelopmental disorders
07 Sleep-wake disorders
08 Diseases of the nervous system
09 Diseases of the visual system
10 Diseases of the ear or mastoid process
11 Diseases of the circulatory system
12 Diseases of the respiratory system

13 Diseases of the digestive system
14 Diseases of the skin
15 Diseases of the musculoskeletal system or connective tissue
16 Diseases of the genitourinary system
17 Conditions related to sexual health
18 Pregnancy, childbirth or the puerperium
19 Certain conditions originating in the perinatal period
20 Developmental anomalies
21 Symptoms, signs or clinical findings, not elsewhere classified
22 Injury, poisoning or certain other consequences of external causes
23 External causes of morbidity or mortality
24 Factors influencing health status or contact with health services
25 Codes for special purposes
26 Supplementary Chapter Traditional Medicine Conditions - Module I
V Supplementary section for functioning assessment
X Extension Codes

ساختار این طبقه بندی شامل سه مبحث کلی است:

۱- قوانین و مقررات

- توالی و وجود رابطه علت و معلولی یا Sequence بین پدیده های منتهی به فوت (مربوط به قسمت اول گواهی فوت بالای هفت روز)
- علت اصلی مرگ همان علت زمینه ای مرگ است. (شروع کننده زنجیره وقایع منجر به فوت و یا شرایط حادثه یا خشونتی که منجر به ایجاد صدمه مرگبار شده است.)
- قوانین انتخاب (قانون عمومی و قوانین ۱ تا ۳) و قوانین تغییر و اصلاح (قوانین A تا F) که کدگذار بر اساس آنها در صورت وجود اشتباه در علل فوت درج شده، نسبت به اصلاح آنها اقدام می کند.

۲- لیست بیماریها

۳- کدگذاری بیماریها و وضعیتهای ناخوشی و آسیبها

نکات مهم در تعیین علت فوت:

- عدم استفاده از کد پوچ Garbage Codes (به تنهایی و به عنوان علت مرگ)

- دقت زیاد در عدم استفاده از کدهای بعید (mprobable codes) و کدهای غیرممکن (Impossible Code)

Garbage Codes : كدهاي پوچ و بيهوده

كدهاي پوچ و گمراه كننده عبارتند از آن دسته از علائم، نشانه‌ها و وضعيتها، كه مي‌توانند به طور معمول وجود داشته باشند يا بعنوان حالات واسط و يا علل فوري مرگ پديد آيند

كد پوچ و بيهوده در انتساب يك علت به مرگ، آن علتي است كه اتيولوژي معيني را نتوان به آن نسبت داد

ایست قلبي تنفسي

تابلوی مرگ (mode of dying) در مرحله انتهایی را نشان می‌دهد.

آمبولي ريه

يك علت فورى يا واسط است

DIC

اين پديده فقط مي‌تواند به‌عنوان علت واسط يا علت فوري و تابلوي مرگ تلقي

عقب ماندگي ذهني

خودبه‌خود منجر به مرگ نمي‌گردد.

سپتي سمي

اغلب به دنبال بيماري‌هاي عفوني و برخي از بيماري‌هاي غيرواگير ايجاد مي‌شود.

اختصاصی نیست و به عنوان علت بینابینی یا فوری قلمداد می‌شود.

نارسائی هر یک از اندام های حیاتی
(organ failure)

انواع نارسائی قلبی، کلیوی، کبدی یا تنفسی اختصاصی نیستند، به دنبال بیماری دیگری ایجاد شده و به عنوان علت بینابینی یا فوری قلمداد می‌شوند.

علائم و نشانه های بیماری

مثلا درد سینه، سرفه یا تب در مجموعه علل فوت جایگاهی ندارند و باید علت آنها را جستجو و در مجموعه علل فوت ذکر کرد.

کهولت سن یا پیری

شرایط چندگانه و تسلسل علل مرتبط با آنها که می‌توانند به مرگ منجر شوند خصوصا در سالمندان شایع هستند.

در ایران شایعترین کد پوچ « ایست قلبی تنفسي» یا

القابی مشابه آن است.

كدهاي غيرممكن

Impossible Code

كدهاي غيرممكن از نظر جنس

- مرگ ناشي از عوارض بارداري، زايمان و پس از زايمان در جنس مذكر
- مرگ ناشي از سرطانهاي دستگاه تناسلي مردان براي زنان
- مرگ ناشي از سرطانهاي دستگاه تناسلي زنان براي مردان

کدهاي غيرممكن از نظر سن

- خودكشي در زير پنج سال در هر دو جنس
- مرگ ناشي از عوارض بارداري در سن زير ۸ سال در جنس مونث
- مرگ ناشی ازعوارض زایمان در سن زیر ۱۰ سال در جنس مونث

كدهاي غيرمحتمل و بعيد

Improbable codes

کدهای غیرمحتمل عبارتند از کدهایی که وقوع آنها به عنوان علت مرگ از نظر سني و جنسي غير محتمل و بعيد است.

- مانند مرگ ناشي از:
- مشکلات ناشي از بارداري و زايمان در خارج از سن ۱۰ تا ٥٤ سال
- مشکلات ناشي از دورة حول تولد در سنين ٤ سال و بالاتر .
- مشکلات ناشي از کمبود وزن هنگام تولد و يا زايمان زودرس، درسنين ٤ سال و بالاتر
- صدمات زايماني و آسفيکسي در سنين ٤ سال و بالاتر
- سرطانهاي دهان، اوروفارنکس، مري، معده، کولون، رکتوم، ريه، برونش، کبد، پانکراس، ملانوما، پستان، مثانه و ميليوما در سنين زير پنج سال
- سرطان دهانه رحم، جسم رحم، تخمدان و جفت، در جنس مؤنث زير ده سال
- سرطان پروستات، در جنس مذکر و در زير ده سال

مرور مجدد تعریف WHO از علت مرگ

- ✓ همه بیماري‌ها، وضعیت‌های ناخوشی و آسیب‌هایی که خود موجب مرگ شده‌اند و یا به وقوع آن کمک کرده‌اند.

- ✓ آسیب‌هایی که به علت حوادث غیرعمدی یا خشونت‌های علیه خود یا به وسیله دیگری هم پدید آمده و منجر به مرگ شده است را نیز علل مرگ می نامند.

بنابراين بر طبق تعريف فوق و قوانين ICD ملاحظه مي‌شود كه يك علت واحد براي ثبت در گواهي فوت كافي نيست، بلكه ثبت سلسله مراحل و پديده‌های منجر به فوت ضروری است.

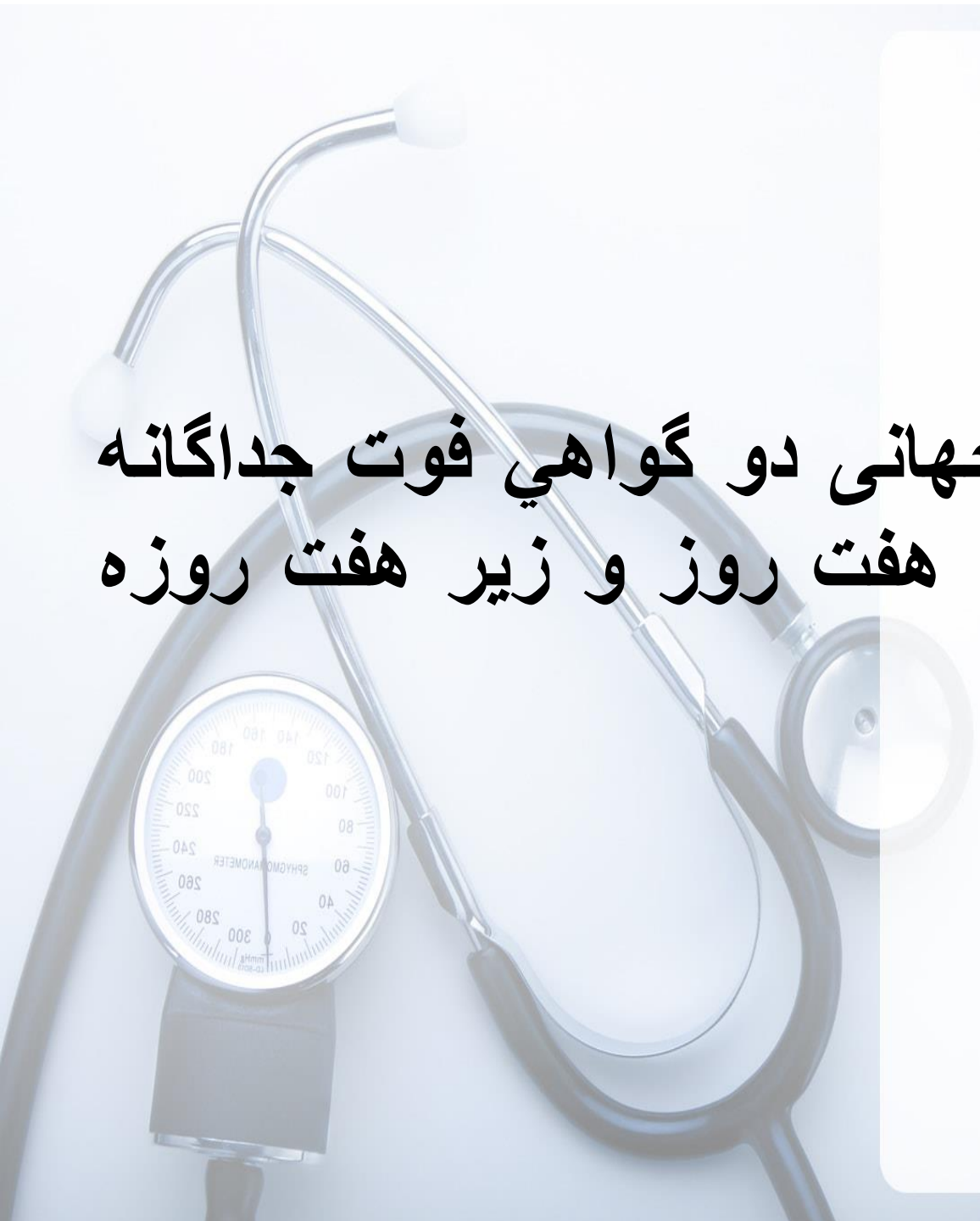

سازمان بهداشت جهانی دو گواهي فوت جداگانه را براي سن بالای هفت روز و زیر هفت روزه توصیه مي‌نماید.

گواهي فوت بالای هفت روز

به طور مشخص براي ثبت علت مرگ در گواهي فوت متوفيان با سن بالای هفت روز دو دسته از علل و شرايط مورد نياز هستند اين دو دسته عبارتند از:

۱) بیماریها، وضعیت‌هاي ناخوشي و آسیبهایي که مستقیما موجب مرگ شده‌اند که شامل حوادث و سوانح یا خشونت نیز می شود

- الف) علت فوری
- ب و ج) علل واسطه ای
- د) علت زمینه ای یا اصلی که نحوه فوت نیز در آن مستتر می باشد.

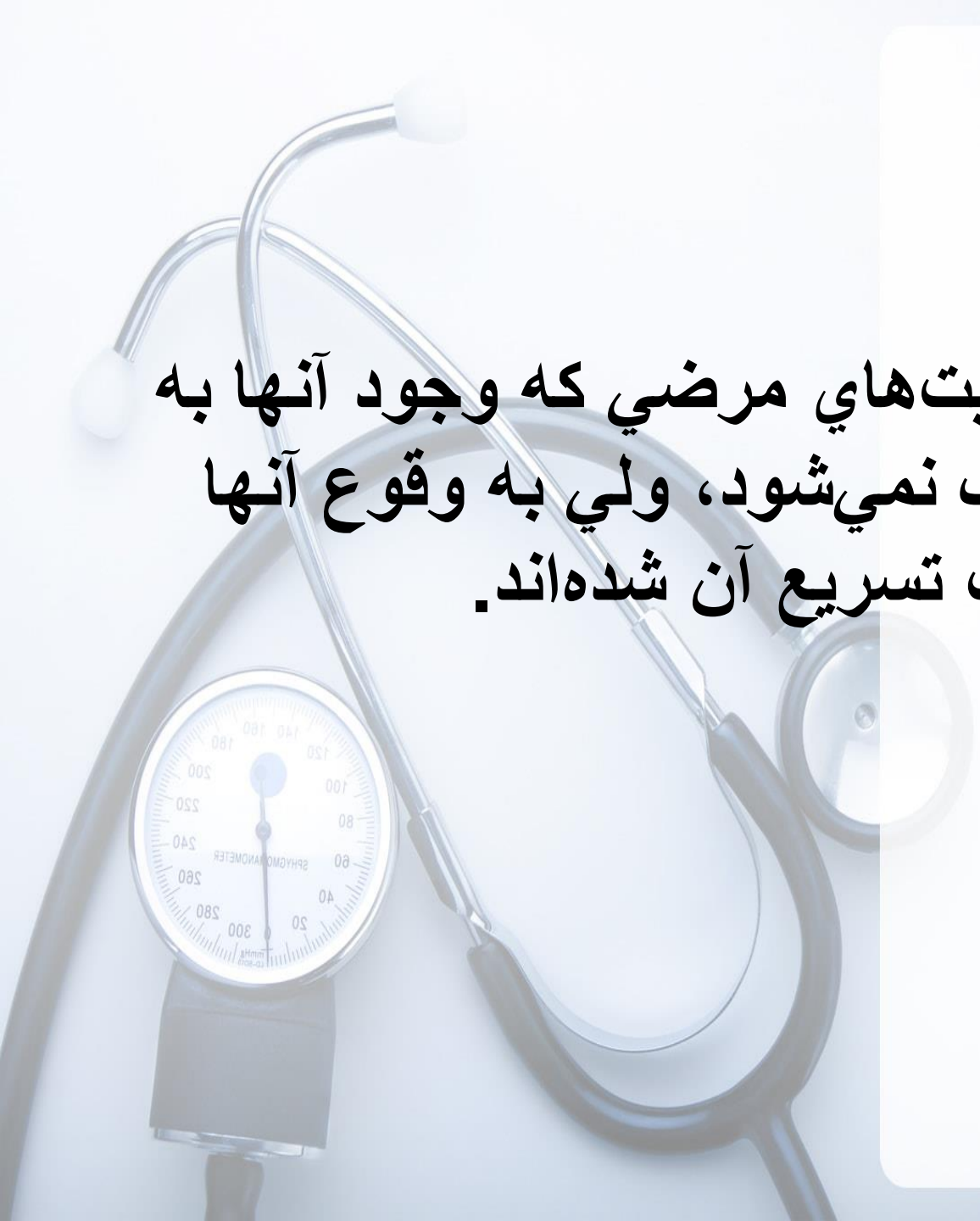

۲) بيماري‌ها و وضعيت‌هاي مرضي كه وجود آنها به تنهايي موجب مرگ نمي‌شود، ولي به وقوع آنها كمك كرده يا موجب تسريع آن شده‌اند.

علت مرگ		زمان تقریبی بین شروع تا مرگ
۱- آخرین بیماری یا وضعیتی که بلافاصله پیش از مرگ وجود داشت * بیماریهای قبلی	الف: به سبب یا پیامد ب: به سبب یا پیامد ج: به سبب یا پیامد د:	
۲- سایر بیماریهایی که به مرگ کمک کرده‌اند ولی وجود آنها به تنهایی موجب مرگ نمي‌شد		

* نام بیماری، آسیب یا عوارض آنها که موجب مرگ شده است. در این قسمت نمی توان تابلوی مرگ مانند ایست قلبی یا نارسایی تنفسی را وارد کرد

	توجه : علائم بیماری و یا حالات نشانگان فوت همانند ایست قلبی، ایست تنفسی و .... نباید نوشته شوند	
علت فوت	۲۲- علل فوت کد ICD-10 قسمت اول: زنجیره وقایع، بیماری ها ، صدمات و یا وضعیتی که به طور مستقیم سبب مرگ شده اند الف) آخرین بیماری یا وضعیتی که منجر به فوت شده است: ..... ب) بیماری یا وضعیتی که منجر به قسمت الف شده است: ..... ج) بیماری یا وضعیتی که منجر به قسمت ب شده است: ..... د) بیماری یا وضعیتی که منجر به قسمت ج شده است: ..... --- قسمت دوم: سایر وضعیت هایی که در وقوع مرگ موثر بوده اند، اما منتج به علل اشاره شده در قسمت اول نشده اند: ه) ..... و) ..... کد های ICD-10 توسط کدگذار ثبت می شوند	فاصله زمانی تقریبی وضعیت تا مرگ ....

نكاتي كه بايد در تكميل بخش علت مرگ گواهي فوت رعايت شود عبارتند از:

- علت مرگ بايد با واژه‌هاي تشخيصي و ترمينولوژي پزشكي مانند واژه‌هايي كه در تشخيص بيماري‌ها به كار برده مي‌شود، ولی با کلمات فارسی نوشته شود.
- منظور از واژه تشخيصي، بيماري، آسيب يا عوارضي است كه موجب مرگ شده است.
- بايد از نوشتن تابلو مرگ مانند ايست قلبي، ايست قلبي تنفسي و نظاير آن خودداري شود.

- باید از نوشتن شکایات، نشانه هاي بالیني (آسیت، زردي و ...) یافته‌هاي آزمایشگاهي (هایپربیلیروبینمي ...) و سایر کلمات مانند آسیستولي و فیبریلاسیون بطني خودداري شود.

- بایستي از به کار بردن کلمات اختصاري (Abbreviation) بدلیل ایجاد مشکل در کدگذاري اجتناب شود.

- توالي علیتي Sequence نوشتن نام بیماریها و وضعیتها باید رعایت شود.

- ابتدا از آخرين بيماري يا وضعيتي كه متوفي قبل از مرگ داشت، شروع ميكنيم و آنرا در خط الف (بالاترين خط قسمت ۱) مينويسيم.
- براي نوشتن نام بيماري در خط هاي پائين، از نظر زماني به عقب بر مي گرديم.
- در قسمت ۱ مقابل هر خط فقط نام يك بيماري يا وضعيت نوشته شود زيرا ثبت بيش از يک وضعيت، رابطه علت و معلولی Sequence بين رديفها را مخدوش خواهد كرد.

- در تمام موارد، معيار تشخيص بيماري‌ها و وضعيت‌ها براي تعيين علت مرگ و تكميل گواهي فوت، قضاوت پزشك معالج يا صادركننده گواهي است.
- ممكن است يك پزشك با شرح حال، معاينه باليني، يافته هاي آزمايشگاهي و سير بيماري به تشخيص برسد و پزشك ديگر فقط اتوپسي را معتبر بداند.

- اگر تعداد بيماري هاي منجر به مرگ از تعداد محلهاي پيش بيني شده در گواهي فوت بيشتر باشد، سه كار ميتوان انجام داد:

- آخرين بيماري يا وضعيت قبل از مرگ در خط (الف) و بيماري آغازكننده، در خط (د) نوشته شود و از ميان بيماريهای بين اين دو، مهمترين و مؤثرترين آنها كه رابطه عليتي قوي تري دارند انتخاب شود و علل كم اهميتتر حذف شوند مشروط به آنكه گويايی سير فوت كم نشود.
- رديفهای ديگری با اضافه كردن حروف هـ ، و، و .....اضافه كرد و سير فوت را كامل نوشت و در هر صورت پايين ترين بند علت اصلی فوت خواهد بود.
- در يک رديف دو حالت متوالی و متعاقب هم را نوشت و بين آنها از عباراتی مانند متعاقب ، ناشی از، به دنبال (Due to) استفاده كرد كه رابطه توالی را نشان دهد.

- اگر تعداد بیماریهای منجر به فوت از محلهای چهارگانه پیش بینی شده در گواهی فوت کمتر باشد، ایرادی ندارد و در هر صورت پایین ترین بند نوشته شده علت اصلی فوت خواهد بود.

- درج مکانیسم فوت به عنوان علت فوری یا واسطه ای صحیح است مشروط به آنکه الزاما علت اصلی در بند یا بندهای پایین تر قید شود و بین آنها رابطه علت و معلولی برقرار باشد.

- نحوه یا شیوه فوت در علت اصلی فوت مستتر است مثلا زمانی که علت اصلی فوت، بیماری ایسکمیک قلبی قید میشود، عبارت بیماری نحوه فوت طبیعی را نشان میدهد و یا عبارت تصادف نحوه فوت غیرطبیعی را به ذهن متبادر می کند.
- هیچگونه توالي در بیماریهاي قسمت ۲ مورد نظر نیست و در این قسمت هر تعداد بیماري که به روند مرگ کمك کرده است بدون آنکه به یکدیگر ارتباطي داشته باشند را مي توان نوشت.
- در حال حاضر در گواهی فوت زیر هفت روز رابطه علت و معلولی و توالی بین بندهای مختلف گواهی وجود ندارد.

قسمت اول علل فوت

در قسمت اول نام بيماري‌ها، آسيب‌ها يا عوارض ناشي از آنها كه مستقيما موجب مرگ شده است، ثبت مي‌شود.

در عمل ما وقتي مي‌خواهيم قسمت علت مرگ گواهي فوت را تكميل كنيم، بايد از خود بپرسيم آخرين بيماري، آسيب يا عارضه اي كه متوفي بلافاصله پيش از وقوع مرگ به آن مبتلا بود چه نام داشت؟

پاسخ اين سؤال كه يك واژه تشخيصي است، بايد با ترمينولوژي پزشكي فارسی در خط (الف) نوشته شود.

سپس از خود مي‌پرسيم علتي كه موجب بيماري يا وضعيت نوشته شده در خط (الف) شده بود چيست؟ يا بيماري نوشته شده در خط (الف) در اثر كدام بيماري يا آسيب بوجود آمده بود؟

پاسخ سؤال دوم را كه همچنان يك واژه تشخيصي است، با ترمينولوژي پزشكي فارسی در خط (ب) نوشته مي‌شود. سپس اين روند پرسش و پاسخ را تا جايي ادامه مي‌دهيم كه ديگر قبل از آن بيماري يا آسيبي كه موجب مرگ شده است، وجود نداشته باشد، يعني به اولين بيماري يا آسيبي برسيم كه آغازگر بيماري‌ها يا آسيب‌هايي است كه بطور متوالي رخ داده و در نهايت به مرگ منجر شده است. به اين ترتيب اولين بيماري شروع كننده روند منجر به مرگ در پائين ترين قسمت ۱ قرار مي‌گيرد كه ممكن است خط (الف) يا خط (ب) يا خط (ج) يا (د) يا ... باشد.

فاصله زمانی تقریبی وضعیت تا مرگ

در فرم گواهی استاندارد بخشی در روبروی قسمتهای مختلف علت فوت طراحی شده که فاصله زمانی آن پدیده تا فوت را نشان میدهد و طبیعتا این فواصل زمانی از بالا به پایین تدریجا اضافه میشوند.

مثال ۱)

خانم ٤٥ ساله اي در ساعت ۹ صبح ١٤ خرداد ماه به علت شكستگي استخوان ران در منزل خويش، به درمانگاه ارتوپدي يك بيمارستان منتقل شده و بستري مي‌شود. پس از اقدامات درماني مناسب در هشتمين روز بستري با تشخيص آمبولي ريه فوت مي‌كند. در بررسي هاي بيشتر مشخص مي‌شود كه متوفي چهار سال قبل داراي كارسينوم پستان بوده كه به فمور متاستاز داده بود.

علت مرگ		زمان تقریبی بین شروع تا مرگ
۱- آخرین بیماری یا وضعیتی که بلافاصله پیش از مرگ وجود داشت * بیماریهای قبلی	الف:آمبولي ريوي به سبب یا پیامد ب: شكستگي پاتولوژيك فمور به سبب یا پیامد ج: متاستاز سرطان به فمور به سبب یا پیامد د: سرطان پستان	چند ساعت ۸ روز ۲ ماه ٤ سال
۲- سایر بیماریهایی که به مرگ کمک کرده اند ولی وجود آنها به تنهایی موجب مرگ نمیشد		

* نام بیماری، آسیب یا عوارض آنها که موجب مرگ شده است. در این قسمت نمی توان تابلوی مرگ مانند ایست قلبی یا نارسایی تنفسی را وارد کرد.

مثال ۲)

آقاي ۲۲ ساله اي بلافاصله بعد از تصادف با اتومبيل، به اورژانس آورده شده است. هنگام پذيرش فاقد نبض و تنفس بوده و عمليات احيا مؤثر واقع نمي‌شود. در لاپاراسكوپي مشخص مي‌شود كه كبد بيمار پاره شده و پريتوان پر از خون است. به نظر مي‌آيد، بيمار به علت شوك هيپوولميك در اثر خونريزي، دچار ايست قلبي شده و فوت كرده است. نمونه تكميل شده قسمت علت مرگ گواهي پزشكي در شكل زير نشان داده مي‌شود.

علت مرگ		زمان تقریبی بین شروع تا مرگ
۱- آخرین بیماری یا وضعیتی که بلافاصله پیش از مرگ وجود داشت *	الف: شوك هموراژيك به سبب یا پیامد	چند دقیقه
	ب: خونريزي در پريتوان به سبب یا پیامد	چند دقیقه
بیماریهای قبلی	ج: پارگي كبد به سبب یا پیامد	چند دقیقه
	د: تصادف با اتومبیل	چند دقیقه
۲- سایر بیماریهایی که به مرگ کمک کرده اند ولی وجود آنها به تنهایی موجب مرگ نمیشد		

* نام بیماری، آسیب یا عوارض آنها که موجب مرگ شده است. در این قسمت نمی توان تابلوی مرگ مانند ایست قلبی یا نارسایی تنفسی را وارد کرد.

مثال ۳)

آقاي ٥٤ ساله اي به علت استفراغ خوني شديد با زردي واضح مراجعه مي‌كند. در بررسي معلوم مي‌شود كه منشاء خونريزي، مري است. در معاينه باليني آسيت شكمي وجود دارد. آمونياك خون بيمار بالا گزارش مي‌شود. همچنين افزايش فشار پورت و سيروز كبدي اثبات مي‌شود. در نهايت بيمار دچار آنسفالوپاتي كبدي شده و در روز بيست و دوم بستري به كما رفته و به ICU منتقل مي‌شود. دو روز بعد با ايست قلبي و تنفسي فوت مي‌كند.

- جدول زير كلماتي را كه ممكن است براي ثبت در گواهي فوت مناسب بنظر برسد نشان مي‌دهد.
- به توضيحاتي كه موجب رد برخي كلمات و انتخاب بيماريها، وضعيت‌هاي ناخوشي مناسب جهت درج در گواهي فوت توجه فرمائيد.

وضعيت	توضيحات
ايست قلبی	تابلوي مرگ است و در گواهي فوت وارد نمي‌شود.
ايست تنفسی	تابلوي مرگ است و در گواهي فوت وارد نمي‌شود.
آنسفالوپاتي كبدي	آخرين بيماري تشخيص داده شده قبل از مرگ است و مقابل الف نوشته مي‌شود.
استفراغ خوني	شكايت يا علامت است و در گواهي فوت وارد نمي‌شود.
Hyperammonemia	يافته آزمايشگاهي است و در گواهي فوت وارد نمي‌شود.
افزايش فشار پورت	علامت است و در گواهي فوت وارد نمي‌شود.
كماي هپاتيت	علامت است و در گواهي فوت وارد نمي‌شود.
آسيت شكمي	شكايت يا علامت است و در گواهي فوت وارد نمي‌شود.
زردي	شكايت يا علامت است و در گواهي فوت وارد نمي‌شود.
سيروز كبدي	اين بيماري علت الف است و مقابل ب نوشته مي‌شود.

علت مرگ		زمان تقریبی بین شروع تا مرگ
۱- آخرین بیماری یا وضعیتی که بلافاصله پیش از مرگ وجود داشت * بیماریهای قبلی	الف: آنسفالوپاتي به سبب یا پیامد ب: سیروز کبدي به سبب یا پیامد ج: به سبب یا پیامد د:	چند روز چند سال
۲- سایر بیماریهایی که به مرگ کمک کرده اند ولی وجود آنها به تنهایی موجب مرگ نمیشد		

* نام بیماری، آسیب یا عوارض آنها که موجب مرگ شده است. در این قسمت نمی توان تابلوی مرگ مانند ایست قلبی یا نارسایی تنفسی را وارد کرد.

قسمت دوم علل فوت

این بخش شامل سایر بیماري‌ها و وضعیت‌هاي مهمي می‌شوند که قبلاً یا در زمان وقوع مرگ وجود داشتند و به روند مرگ کمك کرده‌اند ولي خود به تنهایي نمي‌توانستند موجب مرگ شوند، همچنین موجب بیماري‌هاي نوشته شده در قسمت ۱ نبودند.

در قسمت ۲، هر تعداد بيماري كه به روند مرگ كمك كرده است را مي‌توان نوشت، بدون آنكه به يكديگر ارتباطي داشته باشد و در هر خط مي‌توان بيش از يك بيماري را نوشت.

غالب بیماری‌ها بر حسب مورد و شرح حال قابلیت قید شدن در قسمت اول یا دوم را دارند، در صورتی که بیماری یا وضعیتی برای علت فوت به عنوان ریسک فاکتور مطرح باشد، مربوط به قسمت دوم و در صورتی که بتوانند به صورت مستقل ایجاد کننده وضعیت‌های بینابینی و یا فوری مرگ باشد، لازم است در قسمت اول درج شوند. از جمله این بیماریها میتوان به دیابت و پرفشاری خون اشاره کرد.

دیابت

دیابت می‌تواند مستقلا بعنوان علت زمینه ای مرگ باشد و یا به عنوان فاکتور خطر برای یک علت زمینه‌ای مرگ باشد.

به عنوان یک قانون کلی اگر فردی در اثر عوارض دیابت فوت کند (مثلا به دلیل نفروپاتی دیابت)، دیابت تیپ ۱ یا تیپ ۲ را باید علت زمینه ای مرگ ثبت کرد و اگر بیمار به دلیل مثلا سکته مغزی یا انفارکتوس حاد قلبی فوت کند دیابت را باید در بخش ۲ گواهی فوت به عنوان ریسک فاکتور (یا سایر شرایط مهم) ثبت کرد.

پرفشاری خون

در خصوص پرفشاری خون بسیار مهم است که مشخص شود فشارخون اولیه یا ثانویه به بیماریهای دیگر (مثلا پیلونفریت مزمن) بوده است و باید به این نکته توجه داشت که پرفشاری مزمن خون به ندرت علت اصلی فوت است و در غالب موارد فقط به عنوان ریسک فاکتور مطرح می‌شود، که در این صورت در قسمت دوم علل فوت درج خواهد شد.

مثال ٤)

آقاي ٦١ ساله‌اي از پنج سال قبل با تشخيص ديابت نوع دوم روزانه دو قرص گلي بن كلاميد مصرف مي‌كرد. همچنين از چهار سال قبل بعلت انسداد نسبي عروق قلب (CAD) و فشار خون زير نظر متخصص قلب تحت درمان دارويي بود و يكبار نيز در CCU بستري شده بود. ده روز قبل از فوت به علت اسهال آبكي شديد در بيمارستان بستري شده و با كشت مدفوع تشخيص وبا داده مي‌شود. چهار روز بعد از بستري دچار اورمي شده و كراتينين وي تا ١٢ بالا مي‌رود و تحت همودياليز قرار مي‌گيرد. ولي نارسايي كليه بيمار اصلاح نشده و در روز دهم بستري با ايست قلبي فوت مي‌كند.

ابتدا از خود مي‌پرسيم آخرين بيماري، آسيب يا عارضه‌اي كه متوفي بلافاصله پيش از مرگ به آن مبتلا بود چه نام داشت؟

پاسخ اين سؤال نارسائي كليه است كه در قسمت (الف) مي‌نويسيم.

سپس از خود مي‌پرسيم ، چرا متوفي به نارسايي كليه مبتلا شده بود؟

پاسخ اين سؤال ابتلا به وبا است كه در قسمت (ب) مي‌نويسيم.

سایر بیماریهایي که به مرگ کمك کرده‌اند، ولي وجود آنها به تنهایي موجب مرگ نمي‌شد، عبارتند از:

دیابت نوع دوم، فشار خون و انسداد نسبي عروق قلب که در قسمت ۲ نوشته مي شود.

علت مرگ		زمان تقریبی بین شروع تا مرگ
۱- آخرین بیماری یا وضعیتی که بلافاصله پیش از مرگ وجود داشت * بیماریهای قبلی	الف : نارسايي حاد كليه به سبب يا پيامد ب : ويبريو كلرا به سبب يا پيامد ج : به سبب يا پيامد د:	
۲- سایر بیماریهایی که به مرگ کمک کرده اند ولی وجود آنها به تنهایی موجب مرگ نمیشد	دیابت غیر وابسته به انسولین بيماري عروق كرونري، پرفشاري خون	پنج سال چهار سال

* نام بیماری، آسیب یا عوارض آنها که موجب مرگ شده است. در این قسمت نمی توان تابلوی مرگ مانند ایست قلبی یا نارسایی تنفسی را وارد کرد.

مثال ۵)

خانم ۷۲ ساله اي با سابقه ۲۰ ساله ديابت نوع دوم كه از سه سال قبل انسولين مصرف مي كرد، بعلت زخم بستر عفوني مراجعه كرده است. ۵ سال قبل دچار سكته مغزي شده و از آن زمان در بستر افتاده بود. بررسي هاي آن زمان نشان داد كه بعلت آتروسكلروزيس داراي انسداد كاروتيد مي باشد. در نمونه كشت شده از زخم Proteus mirabilis جدا شد. در نهايت بيمار با شوك سپتيك فوت نمود.

علت مرگ		زمان تقریبی بین شروع تا مرگ
۱- آخرین بیماری یا وضعیتی که بلافاصله پیش از مرگ وجود داشت * بیماریهای قبلی	الف : عفونت زخم بستر با پروتئوس میرابیلیس به سبب یا پیامد ب : سکته مغزي به سبب یا پیامد ج :آترواسکلروزیس شریان کاروتید به سبب یا پیامد د:	۶ ماه ۵ سال ۱۰-۵ سال
۲- سایر بیماریهایی که به مرگ کمک کرده اند ولی وجود آنها به تنهایی موجب مرگ نمیشد	دیابت غیر وابسته به انسولین	بیست سال

* نام بیماری، آسیب یا عوارض آنها که موجب مرگ شده است. در این قسمت نمی توان تابلوی مرگ مانند ایست قلبی یا نارسایی تنفسی را وارد کرد.

مثال ٦)

يك مرد ٢١ ساله كه در تصادف اتومبيل به شدت مجروح شده بود، بعلت ضربه مغزي در اثر شكستگي جمجمه مدت كوتاهي بعد از ورود به بيمارستان فوت كرد. حسب گزارش پليس، متوفي راننده اتومبيلي بود كه در ساعت ٢ صبح در تقاطع خيابان الف با ب، پس از گذشتن از خط وسط خيابان از روبرو با اتومبيلي كه از طرف مقابل مي آمده برخورد نموده است. اتوپسي نشان داد كه اتانول خون 240 گرم درصد (240 mg/dl) بود.

علت مرگ		زمان تقریبی بین شروع تا مرگ
۱- آخرین بیماری یا وضعیتی که بلافاصله پیش از مرگ وجود داشت *	الف : کوفتگي مغزي به سبب یا پیامد	چند دقیقه
	ب : شکستگي جمجمه به سبب یا پیامد	چند دقیقه
	ج : اصابت سر به جسم سخت به سبب یا پیامد	چند دقیقه
	د : تصادف دو وسیله نقلیه موتوري	چند دقیقه
بیماریهای قبلی		
۲- سایر بیماریهایی که به مرگ کمک کرده اند ولی وجود آنها به تنهایی موجب مرگ نمیشد	مسمومیت حاد با الکل	یك ساعت

* نام بیماری، آسیب یا عوارض آنها که موجب مرگ شده است. در این قسمت نمی توان تابلوی مرگ مانند ایست قلبی یا نارسایی تنفسی را وارد کرد.

گواهي فوت دوره حول تولد

دوره حول تولد، عبارتست از فاصله زماني ١٥٤ روزگي جنين (٢٢ هفتگي حاملگي، وزن ٥٠٠ گرم) تا ٧ روز بعد از تولد.

نظر به اينكه مرگ در دوره حول تولد ارتباط خيلي نزديكي با شرايط و بيماريها مادر دارد، گواهي فوت اين دوره شامل بيماريها و شرايط نوزاد و مادر اوست. از اين رو سازمان جهاني بهداشت گواهي فوت جداگانه اي را براي اين دوره توصيه مي نمايد.

قسمت علت فوت دوره حول تولد از پنج جزء تشکیل شده است که دو جزء آن به بیماریها یا وضعیت جنین یا نوزاد کمتر از ۷ روز و دو جزء آن به بیماریهاي یا وضعیت مادر و يك جزء دیگر به سایر شرایط مرتبط با فوت جنین یا نوزاد کمتر از ۷ روز اختصاص دارد.

الف – بيماري يا وضعيت اصلي جنين يا نوزاد كمتر از ۷ روز

ب – ساير بيماريها يا وضعيت هاي جنين يا نوزاد كمتر از ۷ روز

ج – بيماري يا وضعيت اصلي مادر كه بر فوت جنين يا نوزاد كمتر از ۷ روز مؤثر بوده است

د – ساير بيماريها يا وضعيتهاي مادر كه بر فوت جنين يا نوزاد كمتر از ۷ روز مؤثر بوده است

ه – سايرشرايط مرتبط با فوت جنين يا نوزاد كمتر از ۷ روز .

علت مرگ	کد ICD-۱۰	
۲۳- بیماری یا شرایط اصلی منجر به فوت نوزاد/جنین		کد ۱۰- ICD (توسط کد گذار تکمیل خواهد شد)
۲۴- سایر بیماریها یا شرایط موثر بر فوت نوزاد/جنین		
۲۵- بیماری یا شرایط اصلی مادری منجر به فوت نوزاد/جنین.....		
۲۶- سایر بیماریها یا شرایط مادری موثر بر فوت نوزاد/جنین		
۲۷- سایر شرایط مرتبط :.....		

همانطور که در جدول فوق ملاحظه مي‌شود در فرم گواهي فوت دوره حول تولد، توالي ثبت بيماري‌ها وجود ندارد، بلکه از بين علل جنيني يا نوزادي اصلي ترين بيماري يا وضعيت را انتخاب نموده و در قسمت (الف) نوشته مي شود و علل ديگر جنينی (در صورت وجود) در قسمت (ب) نوشته مي شود.

هم چنين از بين علل مادري مؤثر در مرگ جنين يا نوزاد كمتر از ۷ روز، اصليترين بيماري يا وضعيت را انتخاب نموده و در قسمت (ج) نوشته مي شود و علل ديگر مادری (در صورت وجود) در قسمت (د) نوشته مي شود.

در قسمت آخر (ه) شرايط زايماني كه در مرگ مؤثر بوده اند نوشته مي شود، مانند زايمان در اتومبيل.

مثال ۷)

خانمي ۲٦ ساله براي زايمان مراجعه كرده بود. داراي سابقه دو حاملگي قبلي بود كه هر دو در ۱۲ و ۱۸ هفتگي بطور خودبخودي سقط شده بودند. حاصل زايمان طبيعي نوزادان با وزن ۷۰۰ گرم بود كه در اولين روز تولد فوت كرد. بررسي ها نشان دهنده Pulmonary immaturity بود .

الف – نارسي ريوي
ب – تولد زودرس
ج – سقط جنين تكراري
د -
ه -

مثال ۸)

خانم ۲٦ ساله با بارداري اول، كه داراي پريود مرتب بوده و مراقبت هاي دوران بارداري وي از ۱۰ هفتگي آغاز شده بود، بجز باكتري اوري بدون علامت، مشكل ديگري وجود نداشت.

در ۳۲ – ۳۰ هفتگي تأخير رشد جنيني مورد شك قرار گرفت كه در ۳٤ هفتگي بارداري تأييد شد. با عمل سزارين يك نوزاد پسر با وزن ۱٦۰۰ گرم به دنيا آمد. وزن جفت ۳۰۰ گرم و به نظر مي رسيد كه دچار اختلال خونرساني (Infarcted) شده است. سندرم ديسترس تنفسي بوجود آمده به درمان جواب نداد. نوزاد در روز سوم تولد بطور ناگهاني مرد.

گزارش اتوپسي به قرار زير است:

Extensive pulmonary hyaline and massive intraventricular hemorrhage

الف – خونريزي داخل مغزي
ب- سندرم ديسترس تنفسي
ج – نارسائي جفت
د – باكتري اوري دوران حاملگي
ه – سزارين

مثال ۹)

يك خانم ديابتيك شناخته شده كه در بارداري اول خود، بخوبي كنترل نشده بود، در ۳۲ هفتگي بارداري به آنمي مگالوبلاستيك مبتلا شد. در ۳۸ هفتگي بارداري زايمان تحريك شد. ماحصل زايمان طبيعي نوزادي باوزن ۳۲۰۰ گرم بود كه دچار هيپوگليسمي شده و در روز دوم تولد مرد. نوزاد مبتلا به Truncusarteriosusبود .

الف-Truncusarteriosus

ب- هيپوگليسمي

ج – ديابت وابسته به انسولين

د – آنمي مگالو بلاستيك

ه -

مثال ۱۰)

يك مادر ۳۰ساله كه داراي يك پسر سالم چهار ساله، در ۳٦ هفتگي حاملگي به علت پولی هيدروآمنيوس مورد بررسي قرار گرفت . گرافي انجام شده Anencephaly را مطرح نمود. ماحصل زايمان تحريك شده جنين مرده بدون مغز به وزن ۱۵۰۰ گرم بود.

الف –آننسفالي

ب-

ج –پولی هیدروآمنیوس

د -

ه -

مثال ۱۱)

خانم ۳۰ ساله اي در حاملگي ششم با پنج زايمان قبلي با سابقه فشار خون قبل از حاملگي در هفته ۳۶ حاملگي بعد از ۱۲ ساعت كرامپ شكمي و خونريزي واژينال با دفع لخته هاي بزرگ به بيمارستان يك شهرستان كوچك مراجعه كرده است. با تشخيص احتمالي جدا شدن جفت بوسيله آمبولانس به يك مركز مجهز واقع در ۱۰۰ كيلومتري ارجاع شد. زماني كه بيمار به مركز مجهز رسيد، در شوك عميق قرار داشت و از واژن و سوراخهاي ايجاد شده براي تزريق مايعات داخل عروقي، در حال خونريزي بود. صداي قلب جنين نيز شنيده نميشد. با وجود تزريق خون و فاكتورهاي انعقادي، فشار داخل عروقي بيمار اصلاح نشد و مادر و كودك هر دو فوت نمودند.

علت فوت مادر

علت مرگ		زمان تقريبي بين شروع تا مرگ
۱- آخرين بيماری يا وضعيتی كه بلافاصله پيش از مرگ وجود داشت * بيماريهای قبلی	الف : كواگلوپاتي داخل عروقي منتشر DIC به سبب يا پيامد ب : جدا شدن زودرس جفت به سبب يا پيامد ج :	
۲ – ساير بيماريهايي كه به مرگ كمك كرده اند. ولي وجود آنها به تنهايي موجب مرگ نميشد.		

*نام بيماري ، آسيب يا عوارض آنها كه موجب مرگ شده است .
در اين قسمت نمي توان تابلوي مرگ مانند ايست قلبي يا نارسايي تنفسي را وارد كرد .

علت فوت کودک

الف –آنوکسي داخل رحمي
ب-
ج – جدا شدن زودرس جفت
د – کواگولوپاتي داخل عروقي منتشر
ه -

چگونگی صدور گواهی فوت و جواز دفن

تفاوتهاي گواهي فوت با جواز دفن

- گواهی فوت
  - به منزله تایید فوت
  - عدم لزوم ادامه اقدامات درمانی و احیاء
  - مجوز انتقال به سردخانه
  - مجوزی برای دفن جسد نیست

تفاوتهاي گواهي فوت با جواز دفن

- پروانه (جواز دفن)
  - علت و نحوه فوت تعیین و یا بررسي شده است و لذا نیازی به بقاء جسد نیست و دفن جسد بلامانع است.
  - در موارد جنایی یا مشکوک ، جلب نظر مقام قضایی برای صدور جواز دفن ضروری است.
  - جواز دفن علاوه بر لزوم تعیین علت فوت، بار حقوقی دارد و میتواند پزشک را در معرض اتهامات متعددی قرار دهد.

در طی سالیان اخیر بارها گواهی فوت و جواز دفن با هم ترکیب و یا از هم مجزا شده است.

از سال ۱۳۷۶ و پس از جلسات مشترك وزارت بهداشت، سازمان پزشكي قانوني و ثبت احوال ، فرمهاي جديد و يكسان گواهي فوت ابتدا برای چند استان و سپس براي سراسر كشور طراحي شد كه در آن قسمتي نيز به عنوان جواز دفن تعبيه گرديد و این ترکیب شدن گواهی فوت با جواز دفن مخالفان و موافقان جدی در بین حقوقدانان و پزشکان دارد.

و در نهایت در سال ۱۳۹۲ آخرین به روزرسانی گواهی فوت (مطابق با فرم بین المللی) انجام شد که شامل دو دفترچه گواهی فوت بالای هفت روز و زیر هفت روز می باشد.

چه كساني مي‌توانند جواز دفن صادر نمايند؟

بررسي مبانی قانونی صدور گواهی فوت و

جواز دفن

تبصره يك ماده چهار آيين نامه مرده شويخانه و گورستان (مصوب ۱۳۱۹)

- پروانه دفن را پزشك معالج مكلف است بدهد ، در صورت نداشتن پزشك معالج بايد بوسيله كلانتري مربوطه از پزشك بهداري شهرداري بخش پروانه دفن تحصيل نمايند و در موارد جنحه و جنايت بايد به شهرباني يا پزشك قانوني دادگستري مراجعه شود.

- ماده ۲٤ – قانون ثبت احوال:

واقعه وفات باید طبق تصدیق پزشک و در صورت نبودن پزشک با حضور دو نفر گواه ثبت گردد. در مورد طفلی که مرده به دنیا آمده یا بلافاصله پس از تولد بمیرد در صورت وجود پزشک در محل، تصدیق پزشک ضروری است و در صورت نبودن پزشک گواهی دو نفر کافی است.

پزشکی که وقوع وفات به او اطلاع داده می شود در هر مورد مکلف به معاینه جسد و صدور تصدیق یا اظهار نظر می باشد و در صورت امکان تشخیص، علت وفات باید تصدیق شود و به هر حال یک نسخه از تصدیق یا اظهار نظر خود را باید به ثبت احوال محل در مهلت مقرر ارسال نماید. (اصلاحی ۱۳۶۳/۱۰/۱۸)

آئين نامه اجرائي تبصره (۲) اصلاحي ماده (۵) قانون ثبت احوال- مصوب ۱۳۶۳

ماده ۳- پزشك معالج در مراكز درماني نظير بيمارستانها به محض اطلاع از وقوع فوت با رعايت ماده (۲۴) قانون ثبت احوال بايد گواهي فوت را در ۳ نسخه صادر و يك نسخه را به بستگان متوفي ،يك نسخه به اداره ثبت محل و يك نسخه ديگر را به بيمارستان يا مركز درماني تحويل نمايد.در صورتي كه فوت در خارج از مركز مزبور نظير مطب يا منزل رخ دهد پزشك معالج مكلف است و پزشكي كه از وقوع فوت مطلع مي شود مجاز است با هماهنگي سازمان پزشكي قانوني كشور پس از معاينه جسد نسبت به صدور گواهي فوت در (۳) نسخه اقدام و يك نسخه به بستگان متوفي، يك نسخه به اداره ثبت احوال محل و يك نسخه را به مركز درماني محل ارسال نمايد.

ماده ۶۳۵ قانون مجازات اسلامي - تعزيرات مصوب ۱۳۷۵

هركس بدون رعايت نظامات مربوط به دفن اموات جنازه اي را دفن كند يا سبب دفن آن شود يا آن را مخفي نمايد به جزاي نقدي از يكصد هزار تا يك ميليون ريال محكوم خواهد شد.

ماده ۶۳۶- قانون مجازات اسلامي- تعزيرات مصوب ۱۳۷۵

هر كس جسد مقتولي را با علم به قتل مخفي كند يا قبل از اينكه به اشخاصي كه قانوناً مامور كشف و تعقيب جرايم هستند خبر دهد سبب دفن آن شود {از جمله: جواز دفن صادر نمايد} به حبس از سه ماه و يك روز تا يكسال محكوم خواهد شد.

ماده ٥٤٠ - قانون مجازات اسلامي - تعزيرات مصوب ١٣٧٥

براي ساير تصديق نامه هاي خلاف واقع كه موجب ضرر شخص ثالثي باشد يا آنكه خسارتي بر خزانه دولت وارد آورد ، مرتكب علاوه بر جبران خسارت وارده به شلاق تا ٧٤ ضربه يا دويست هزار تا دو ميليون ريال جزاي نقدي محكوم خواهد شد

با توجه به قانون مدني تعيين و درج زمان فوت در گواهي مهم است

ماده ۸۷۳- اگرتاریخ فوت اشخاصي که از یکدیگر ارث میبرند مجهول و تقدم و تاخر هیچیک معلوم نباشد اشخاص مزبور از یکدیگر ارث نمی برند مگر آنکه موت به سبب غرق یا هدم واقع شود که در این صورت از یکدیگر ارث می برند.

ماده ۸۷۴- اگر اشخاصی که بین آنها توارث باشد بمیرند و تاریخ فوت یکی از آنها معلوم و دیگري از حیث تقدم و تاخر مجهول باشد فقط آنکه تاریخ فوتش مجهول است از آن دیگري ارث میبرد.

ماده ۸۷۵- شرط وراثت زنده بودن درحین فوت مورث است و اگر حملی باشد در صورتي ارث می برد که نطفه او حین الموت منعقد بوده و زنده هم متولد شود اگرچه فورا پس از تولد بمیرد.

محرمانه بودن اطلاعات گواهي فوت

گواهي فوت از جهت فيزيكي، جزء مايملك و دارايي بيمارستان يا مؤسسه‌ي بهداشتي درماني است ولي از جهت محتواي اطلاعات، مايملك بيمار (متوفي) است.

ماده ٦٤٨- قانون مجازات اسلامي - تعزيرات مصوب ١٣٧٥

اطبا و جراحان و ماماها و داروفروشان و کلیه کسانی که به مناسبت شغل یا حرفه خود محرم اسرار می شوند هرگاه در غیر از موارد قانونی اسرار مردم را افشا کنند به سه ماه و یک روز تا یکسال حبس و یا به یک میلیون و پانصد هزار تا شش میلیون ریال جزای نقدی محکوم می شوند.

ماده ۴۹ قانون ثبت احوال - مجازاتهای مربوط به اسناد سجلی و شناسنامه:

اشخاص زیر به حبس از ۶۱ روز الی ۶ ماه محکوم خواهند شد:

الف) اشخاصی که در اعلام ولادت یا وفات بر خلاف واقع اظهاری نمایند.

ب) .....

ج) ماما یا پزشکی که در مورد ولادت یا وفات گواهی خلاف واقع صادر کند.

آيين‌نامه انتظامي رسيدگي به تخلفات صنفي و حرفه‌اي شاغلين حرف پزشكي

ماده ۳- شاغلين حرفه‌هاي پزشكي و وابسته بايد طبق موازين علمي، شرعي و قانوني با رعايت نظامات دولتي، صنفي و حرفه‌اي انجام وظيفه كرده و از هرگونه سهل‌انگاري در انجام وظايف قانوني بپرهيزند.

ماده ۲۹- مجازاتهاي موضوع تبصره (۱) ماده ۲۸ قانون سازمان نظام پزشكي مصوب ۸۳/۸/۱۶ مجمع تشخيص مصلحت نظام به شرح زير اعمال مي‌شود:

ث – متخلفان از مواد ۳ و ۶ به مجازاتهاي مقرر در بندهاي (ب) ، (ج) ، (د) ، (ه) ، (و) يا (ز).

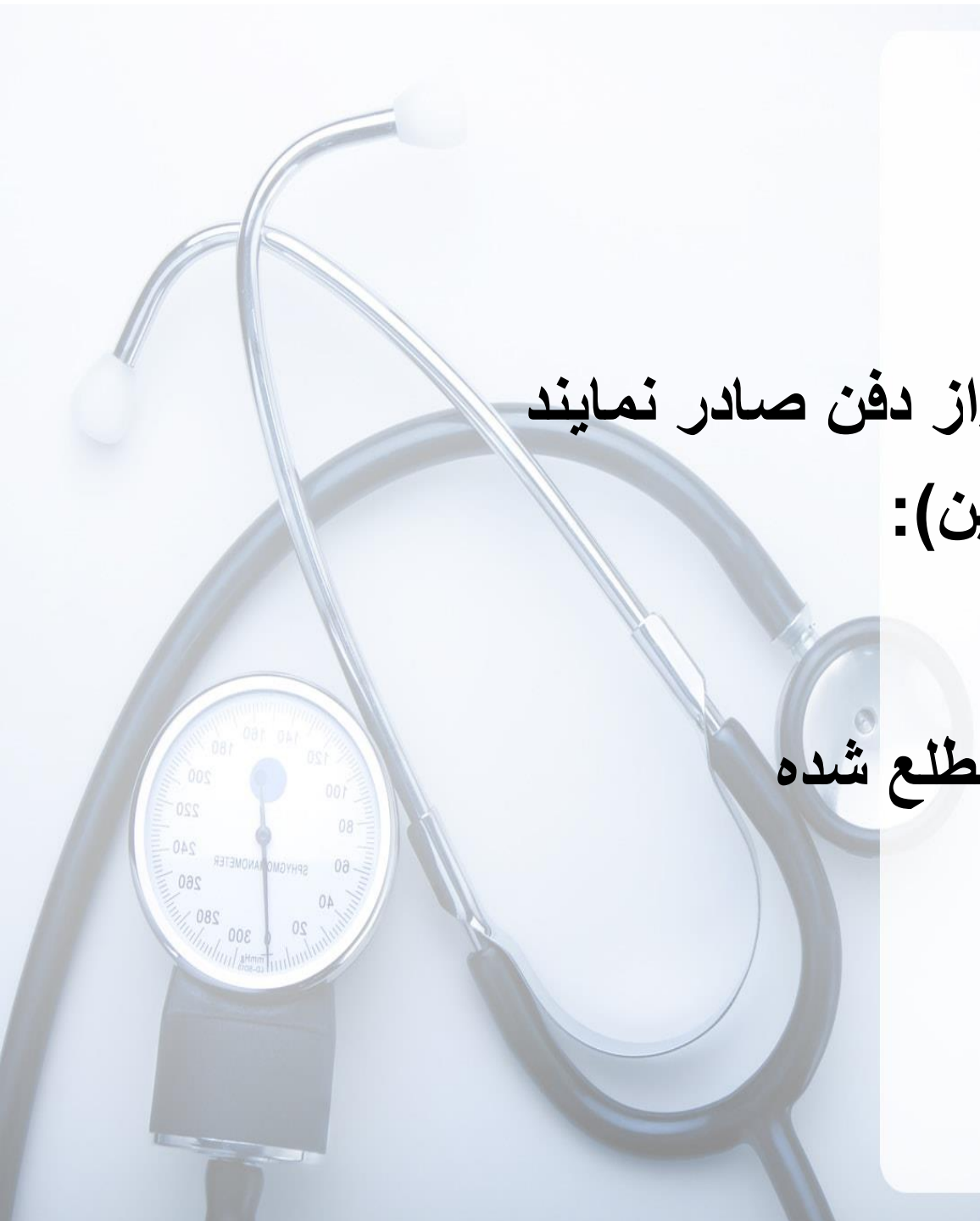

سؤال:

چه كساني مي‌توانند جواز دفن صادر نمايند

جواب (با توجه به قوانين):

- ✓ **پزشك معالج**
- ✓ **پزشكي كه از مرگ مطلع شده**
- ✓ **پزشك قانوني**

مسئولیت صدور گواهي فوت و جواز دفن با کیست؟

امضاء کننده مسئول تمام اجزاء گواهی هست.

نکات اصلی در هنگام تنظیم گواهی فوت

- احراز وقوع مرگ
- احراز هویت متوفی
- اعلام زمان وقوع مرگ
- تعیین علت مرگ
- صدور یا عدم صدور جواز دفن (تفکیک موارد ضروری ارجاع جسد به پزشکی قانونی)

مراحل صدور گواهی فوت و جواز دفن

- بطور قطعي از وقوع فوت مطمئن شود. (تشخیص قطعی فوت – رد کردن هیپوترمی، مسمومیت با باربیتوراتها، ۲۰ دقیقه موج فلات در مانیتورینگ قلب یا احراز فوت با EEG)
- اخذ شرح حال در خصوص علت و نحوه فوت
- پس از مرگ مجددا به دقت به معاینه جسد بپردازد ، تا آثار ضرب و جرح و یا بافت غیرطبیعي در لباس یا در بدن جسد دور از نظر نماند. (جسد باید به صورت عریان معاینه شود.)
- بررسي مدارك باليني
- مکانیسم فوت، علت فوت و نحوه فوت را مشخص نماید.

- جدا کردن موارد ضروری ارجاع جسد به پزشکی قانونی و خودداری از تکمیل قسمت جواز دفن (بند ۲۴ گواهی فوت).
- تحويل مدارك هويتي متوفي توسط پزشك و اطمينان از هويت واقعي وي (احراز هويت).
- اخذ مدارك كتبي از بستگان جهت عدم وجود شكايت (حق شکایت قابل سلب نیست، بنابراین اعلام عدم شکایت مانعی برای شکایت آتی نخواهد بود اما وجود این سند مکتوب می تواند پزشک را از برخی اتهامات از جمله اتهام مخفی کردن ادله جرم مبرا کند).
- درج مشخصات در فرم گواهی فوت و جواز دفن

- تاریخ فوت به طور دقیق ذکر شود.
- درج علت فوت با رعایت اصول علمی طبق موازین ICD جهت امکان بهره وری اپیدمیولوژیک و آماری.
- مشخصات پزشك صادر كننده جواز دفن ذكر شود.
- يك سند از جواز دفن در بايگاني شخصي پزشك صادر كننده نگهداري شود.

چه مرگهايي بايد به پزشكي قانوني ارجاع شوند؟

موارد ۱۹ گانه لزوم ارجاع جسد به پزشکی قانونی پشت نسخه سفید گواهی فوت درج شده اند:

نکات مهم

این گواهی به طور کلی از دو قسمت گواهی فوت و مجوز دفن تشکیل شده است. هر دو قسمت آن باید توسط پزشک/اما مهر و امضاء شود و مجوز دفن باید توسط مراجع قانونی صادر گردد.

در موارد زیر مجوز دفن توسط پزشکی قانونی صادر می گردد:

۱- مرگ به دنبال اقدام به قتل

۲- مرگ به دنبال اقدام به خودکشی

۳- مرگ به دنبال هر گونه منازعه (اعم از درگیری فیزیکی و یا لفظی)

۴- مرگ به دنبال حوادث ترافیکی (به هر شکل و با هر فاصله زمانی از حادثه که مرگ رخ دهد)

۵- مرگ به دنبال مسمومیت (شیمیایی، دارویی، گازگرفتگی و...)

۶- مرگ به دنبال سوء مصرف مواد (مخدر، روانگردان، توهم زا و ...)

۷- مرگ متعاقب برق گرفتگی، سوختگی، غرق شدگی، سرمازدگی، گرمازدگی، سقوط از ارتفاع و ...

۸- مرگ ناشی از کار (حوادث شغلی، مواد آلاینده محیط کار و ...)

۹- مرگ در زندان یا بازداشتگاه

۱۰- مرگ در مراکز اقامت جمعی مانند آسایشگاه، پرورشگاه، اردوگاه، پادگان، خوابگاه و ...

۱۱- مرگ ناشی از اقدامات تشخیصی و درمانی

۱۲- مرگ مادر ناشی از اقدامات تشخیصی و درمانی در حین بارداری، حین زایمان یا متعاقب زایمان و یا سقط جنین

۱۳- مرگ حین یا متعاقب ورزش

۱۴- مرگ های ناگهانی، غیر منتظره و غیر قابل توجیه

۱۵- هر مرگی که احتمال شکایت از کسی در آن وجود داشته باشد

۱۶- هر نوع مرگ مشکوک و مرگ با علت ناشناخته

۱۷- هر نوع مرگ افراد ناشناس و مجهول الهویه

۱۸- هر مرگی که احتمال جنحه یا جنایت در آن برود.

۱۹- مرگ ناشی از حوادث غیر مترقبه

- این گواهی باید با خودکار و با خط خوانا به صورتی نوشته شود که روی هر چهار نسخه قابل خواندن باشد.
- علت مرگ به فارسی نوشته شده و از بکار بردن کلمات بصورت مخفف و انگلیسی جداً پرهیز شود.
- در بند هایی که لازم است گزینه ای با ذکر یک علامت در داخل مربع مربوطه انتخاب شود، لازم است از علامت ضربدر استفاده شود (☒)

- به صورت خلاصه پزشك معالج به سه شرط مي‌تواند جواز دفن صادر نمايد:
- علت مرگ را دقيقاً بداند.
- علت مرگ ۱۰۰% بيماري باشد و تروما در آن نقش نداشته باشد (مرگ طبیعی).
- احتمال شکایت (از هر شخصی) در حال یا آینده مطرح نباشد (مرگ غیر مشکوک).
- به موازات این شروط احراز هویت متوفی کاملا ضروری است.

مرگ مشكوك Suspected death

علت، زمان يا مكان مرگ غيرطبيعي است يا احتمال مي رود غير طبيعي باشد يا اينكه علت مرگ معلوم است ولي شكايت مطرح است و يا احتمال شكايت در آينده متصور باشد كه انواع مختلف دارد:

الف) مرگهای غير طبيعی

ب) مرگهای به ظاهر طبيعی در شرايط غير طبيعی

ج) مرگ ناشي از اقدامات درماني و قصور پزشكي

د) مرگ بيماران پذيرش شده در بيمارستانها و مراكز درماني پيش از تشخيص بيماري

ه) هر نوع مرگي كه سوال مقام قضائي راجع به نحوه فوت مطرح باشد.

الف- مرگهاي غيرطبيعي Un natural death

- مرگ متعاقب تصادف و حادثه (حتي اگر بيمار چند سال بعد از تصادف فوت كند.)
- خودكشي
- سوختگي ها و خود سوزي
- قتل
- مرگ بدنبال مسموميت داروئي و شيميايي از جمله سوءمصرف مواد
- برق گرفتگي

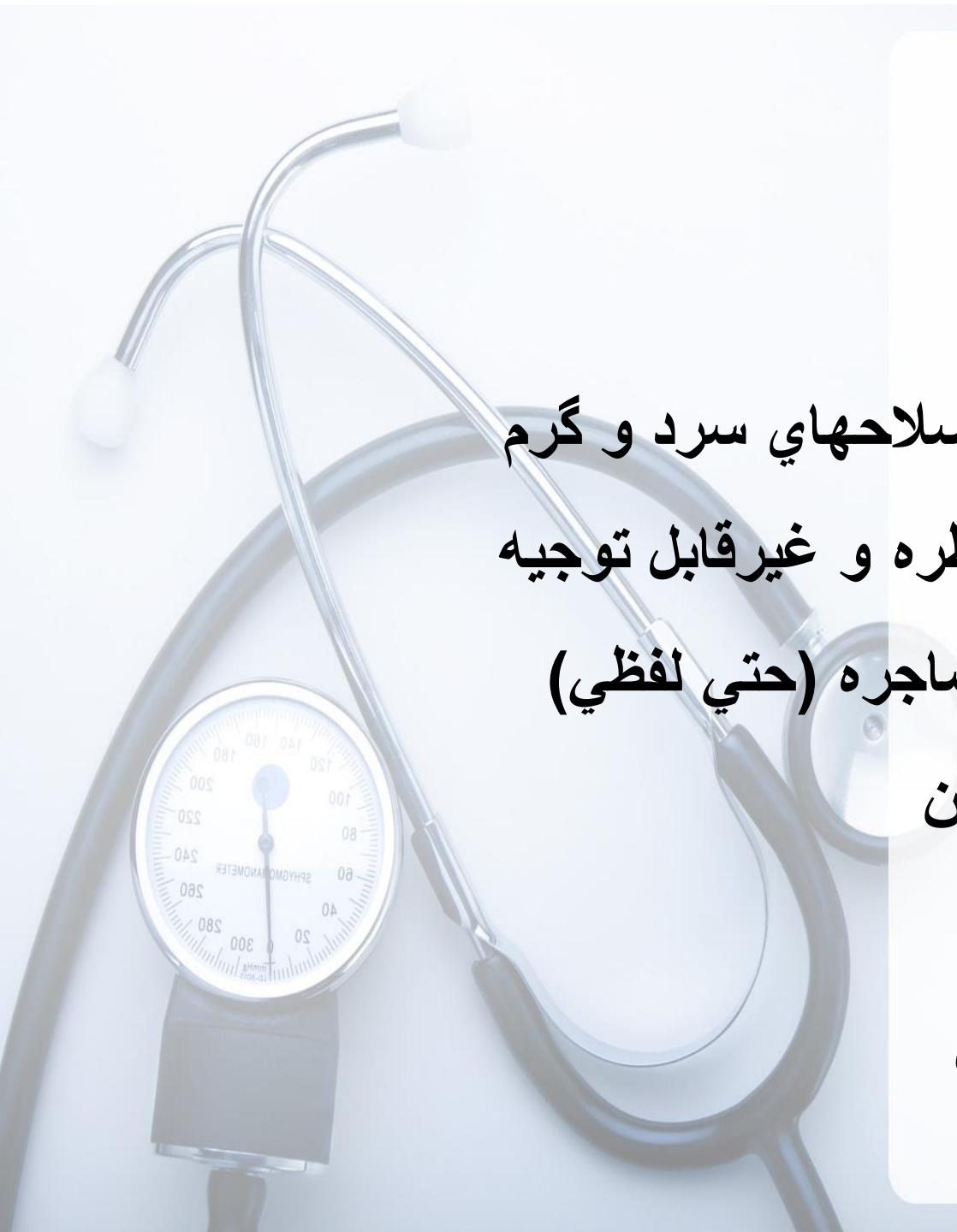

- غرق شدگي
- خفگی
- مرگ ناشي از صدمات سلاحهاي سرد و گرم
- مرگ ناگهاني ، غيرمنتظره و غيرقابل توجيه
- مرگ متعاقب نزاع و مشاجره (حتي لفظي)
- كودك آزاري يا شك به آن
- مرگ حين كار
- مرگ متعاقب سقط جنين

ب- مرگهاي به ظاهر طبيعي در شرايط غيرطبيعي

- مرگ در بازداشتگاهها و زندانها
- مرگ در خانه سالمندان و مراكز بهزيستي
- مرگ در مراكز نظامي، مجتمع هاي خوابگاهي
- مرگ در مناطق دور افتاده و غيرمعمول

ج - مرگ ناشي از اقدامات درماني و قصور پزشكي

- مرگهاي حين عمل جراحي
- مرگهاي حين يا بعد از بيهوشي
- مرگ بدنبال اقدامات درماني خاص
- مرگ بدنبال اشتباهات پزشكي
- مرگ حين درمان كه بيم طرح شكايت مي رود

سایر اجزاء گواهی فوت و جواز دفن

باید توجه کرد که گواهی فوت و جواز دفن از دسته گواهی های رسمی است و علاوه بر بخش علت فوت، مسئولیت صحت سایر قسمتهای گواهی هم با صادر کننده آن (پزشک) هست.

اجزاء گواهی پزشکی فوت، برای موارد مرده زایی و مرگ نوزاد تا ۷ روز بعد از تولد

سرپرگ

شماره سریال: .....

نام پدر: ..... نام خانوادگی پدر: ..... نام مادر: ..... نام خانوادگی مادر: .....

شماره ملی مادر: ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐ شماره شناسنامه مادر: ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐ محل صدور شناسنامه: .....

جنس متوفی : پسر ☐ دختر ☐ نامشخص☐

تاریخ تولد نوزاد: در ☐☐ دقیقه ☐☐ ساعت در تاریخ روز ☐☐ ماه ☐☐ سال ☐☐☐☐

تاریخ فوت نوزاد: در ☐☐ دقیقه ☐☐ ساعت در تاریخ روز ☐☐ ماه ☐☐ سال ☐☐☐☐

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی **جمهوری اسلامی ایران** سازمان ثبت احوال کشور

گواهی پزشکی فوت، برای موارد مرده زایی و مرگ نوزاد تا ۷ روز بعد از تولد

شماره ثبت در سامانه: ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐ شماره سریال: .....

مشخصات نوزاد/جنین

۱- نام نوزاد: ..... ۲- نام خانوادگی نوزاد: .....

۳- این نوزاد زنده متولد شده در: ☐☐ دقیقه ☐☐ ساعت درتاریخ روز ☐☐ ماه ☐☐ سال ☐☐☐☐ تاریخ به حروف .....

و فوت شده در : ☐☐ دقیقه ☐☐ ساعت درتاریخ روز ☐☐ ماه ☐☐ سال ☐☐☐☐ تاریخ به حروف .....

۴- این نوزاد مرده به دنیا آمده در: ☐☐ دقیقه ☐☐ ساعت درتاریخ روز ☐☐ ماه ☐☐ سال ☐☐☐☐ تاریخ به حروف .....

۵- وزن تولد ..... گرم ۶- جنس : پسر☐ دختر ☐ قابل تشخیص نمی باشد☐

۷- تعداد قل ها : ☐ ۸- مرتبه قل ها : ☐

۹- عامل زایمان: متخصص زنان و زایمان☐ ماما ☐ پزشک عمومی☐ ماما روستا/ بهورز ماما ☐ ماما محلی ☐ سایر☐ (مشخص نمایید).....

۱۰- مکان زایمان: بیمارستان یا زایشگاه ☐ واحد تسهیلات زایمانی ☐ منزل ☐ در مسیر انتقال ☐ سایر (مشخص کنید).....

اطلاعات مادر نوزاد/جنین

۱۱- نام: ..... ۱۲- نام خانوادگی: ..... ۱۳- ملیت: ایرانی☐ غیر ایرانی ☐ شماره پروانه اقامت اتباع غیر ایرانی ..... نامشخص☐

۱۴- شماره ملی : ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐ ۱۵- شماره شناسنامه: ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐ ۱۶- محل صدورشناسنامه:.....

۱۷- تاریخ تولد: روز ☐☐ ماه ☐☐ سال ☐☐☐☐ یا اگر نمیداند سن (به سال) ☐☐

۱۸- سطح سواد: بی سواد☐ ابتدایی/نهضت ☐ راهنمایی☐ دبیرستان☐ دانشگاهی☐ دکترای تخصصی و فوق دکترا☐ سایر☐

۱۹- شماره ملی سرپرست خانوار: ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

۲۰- آدرس محل سکونت دائمی سرپرست خانوار : کشور.....استان.....شهرستان.....بخش.....شهر/روستا.....

خیابان.....کوچه.....پلاک.....

کد پستی: ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐ شماره تلفن:.....کد.....

اطلاعات پدر نوزاد/جنین

۲۱- نام: ..... ۲۲- نام خانوادگی: .....

علت مرگ	کد ICD-۱۰	
۲۳- بیماری یا شرایط اصلی منجر به فوت نوزاد/جنین	☐☐☐	کد ICD -۱۰ (توسط کد گذار تکمیل خواهد شد)
۲۴- سایر بیماریها یا شرایط موثر بر فوت نوزاد/جنین	☐☐☐	
۲۵- بیماری یا شرایط اصلی مادری منجر به فوت نوزاد/جنین.....	☐☐☐	
۲۶- سایر بیماریها یا شرایط مادری موثر بر فوت نوزاد/جنین	☐☐☐	
۲۷- سایر شرایط مرتبط :.....	☐☐☐	

صادر کننده	۲۸- نام و نام خانوادگی صادر کننده: ..... شماره نظام پزشکی: ..... نام موسسه ..... تاریخ صدور گواهی: روز ..... ماه ..... سال	مهر و امضای پزشک / ماما مهر موسسه

جواز دفن	لطفا قبل از تکمیل فرم مندرجات ظهر آن را مطالعه نمایید. ۲۹- نام و نام خانوادگی صادر کننده جواز دفن: ..... شماره نظام پزشکی:	**دفن متوفی بلا مانع است**	مهر و امضای پزشک

نسخه سفید مخصوص ثبت احوال، نسخه سبز مخصوص واحدهای تحت پوشش شهرداری، نسخه قرمز مخصوص مراکز بهداشت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و نسخه زرد مخصوص سوابق پزشکی یا موسسه

سرپرگ

شماره سریال: .....

نام پدر: ..... نام خانوادگی پدر: ..... نام مادر: ..... نام خانوادگی مادر: .....

شماره ملی مادر: ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐ شماره شناسنامه مادر: ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐ محل صدور شناسنامه: .....

جنس متوفی : پسر ☐ دختر ☐ نامشخص☐

تاریخ تولد نوزاد: در ☐☐ دقیقه ☐☐ ساعت در تاریخ روز ☐☐ ماه ☐☐ سال ☐☐☐☐

تاریخ فوت نوزاد: در ☐☐ دقیقه ☐☐ ساعت در تاریخ روز ☐☐ ماه ☐☐ سال ☐☐☐☐

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی — **جمهوری اسلامی ایران** — سازمان ثبت احوال کشور

گواهی پزشکی فوت، برای موارد مرده زایی و مرگ نوزاد تا ۷ روز بعد از تولد

شماره ثبت در سامانه: ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐ شماره سریال: .....

مشخصات نوزاد/جنین

۱- نام نوزاد: ..... ۲- نام خانوادگی نوزاد: .....

۳- این نوزاد زنده متولد شده در: ☐☐ دقیقه ☐☐ ساعت درتاریخ روز ☐☐ ماه ☐☐ سال ☐☐☐☐ تاریخ به حروف .....

و فوت شده در : ☐☐ دقیقه ☐☐ ساعت درتاریخ روز ☐☐ ماه ☐☐ سال ☐☐☐☐ تاریخ به حروف .....

۴- این نوزاد مرده به دنیا آمده در: ☐☐ دقیقه ☐☐ ساعت درتاریخ روز ☐☐ ماه ☐☐ سال ☐☐☐☐ تاریخ به حروف .....

۵- وزن تولد ..... گرم ۶- جنس : پسر☐ دختر ☐ قابل تشخیص نمی باشد☐

۷- تعداد قل ها : ☐ ۸- مرتبه قل ها : ☐

۹- عامل زایمان: متخصص زنان و زایمان☐ ماما ☐ پزشک عمومی☐ ماما روستا/ بهورز ماما ☐ ماما محلی ☐ سایر☐ (مشخص نمایید).....

۱۰- مکان زایمان: بیمارستان یا زایشگاه ☐ واحد تسهیلات زایمانی ☐ منزل ☐ در مسیر انتقال ☐ سایر (مشخص کنید).....

اطلاعات مادر نوزاد/جنین

۱۱- نام: ..... ۱۲- نام خانوادگی: ..... ۱۳- ملیت: ایرانی☐ غیر ایرانی ☐ شماره پروانه اقامت اتباع غیر ایرانی ..... نامشخص☐

۱۴- شماره ملی : ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐ ۱۵- شماره شناسنامه: ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐ ۱۶- محل صدورشناسنامه: .....

۱۷- تاریخ تولد: روز ☐☐ ماه ☐☐ سال ☐☐☐☐ یا اگر نمیداند سن (به سال) ☐☐

۱۸- سطح سواد: بی سواد☐ ابتدایی/نهضت ☐ راهنمایی☐ دبیرستان☐ دانشگاهی☐ دکترای تخصصی و فوق دکترا☐ سایر☐

۱۹- شماره ملی سرپرست خانوار: ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

۲۰- آدرس محل سکونت دائمی سرپرست خانوار : کشور.....استان.....شهرستان.....بخش.....شهر/روستا.....

خیابان.....کوچه.....پلاک.....

کد پستی: ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐ شماره تلفن:.....کد.....

اطلاعات پدر نوزاد/جنین

۲۱- نام: ..... ۲۲- نام خانوادگی: .....

علت مرگ

کد ICD-۱۰

۲۳- بیماری یا شرایط اصلی منجر به فوت نوزاد/جنین ..... ☐☐☐

۲۴- سایر بیماریها یا شرایط موثر بر فوت نوزاد/جنین ..... ☐☐☐

کد ICD-۱۰ (توسط کد گذار تکمیل خواهد شد)

۲۵- بیماری یا شرایط اصلی مادری منجر به فوت نوزاد/جنین..... ☐☐☐

۲۶- سایر بیماریها یا شرایط مادری موثر بر فوت نوزاد/جنین ..... ☐☐☐

۲۷- سایر شرایط مرتبط :..... ☐☐☐

صادر کننده

۲۸- نام و نام خانوادگی صادر کننده: .....

شماره نظام پزشکی: ..... نام موسسه .....

تاریخ صدور گواهی: روز ..... ماه ..... سال .....

مهر و امضای پزشک / ماما

مهر موسسه

جواز دفن

لطفا قبل از تکمیل فرم مندرجات ظهر آن را مطالعه نمایید.

۲۹- نام و نام خانوادگی صادر کننده جواز دفن: .....

شماره نظام پزشکی: .....

دفن متوفی بلا مانع است

مهر و امضای پزشک

ماده ۲۵ قانون ثبت احوال: مهلت اعلام واقعه وفات ده روز از تاریخ وقوع فوت است

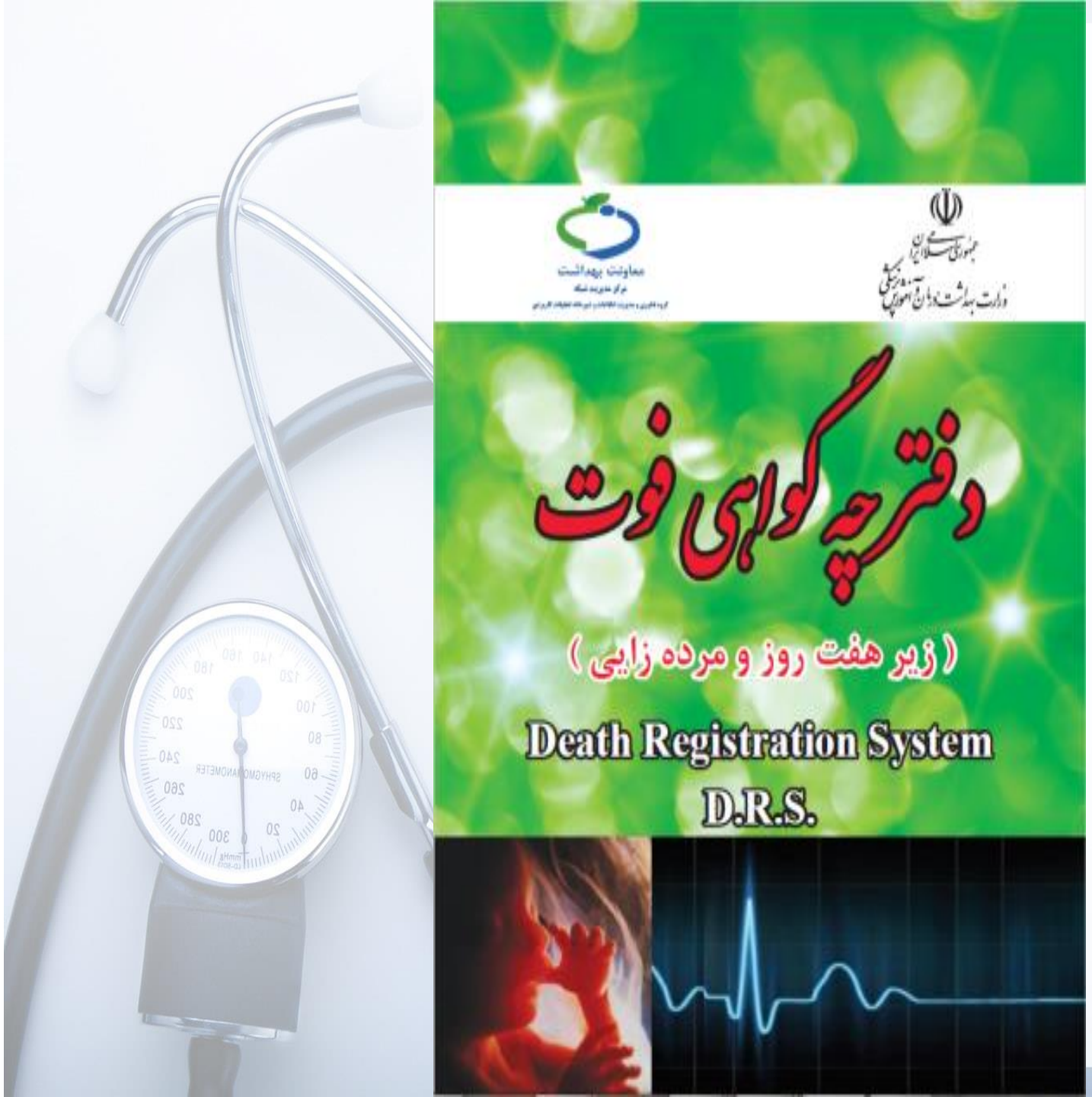
معاونت بهداشت
جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
دفترچه گواهی فوت
(زیر هفت روز و مرده زایی)
Death Registration System
D.R.S.

اجزاء گواهی پزشکی فوت بالای ۷ روز

نام: ..... نام خانوادگی: ..... نام پدر: ..... شماره سریال : .....

شماره ملی: ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐ شماره شناسنامه: ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐ محل صدور شناسنامه: .....

جنس: مرد ☐ زن ☐ نامشخص ☐ تاریخ تولد: روز ☐☐ ماه ☐☐ سال ☐☐☐☐ تاریخ فوت : روز ☐☐ ماه ☐☐ سال ☐☐☐☐

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی — جمهوری اسلامی ایران — سازمان ثبت احوال کشور

گواهی پزشکی فوت سن بالای ۷ روز

شماره ثبت در سامانه: ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐ شماره سریال : .....

لطفا قبل از تکمیل فرم مندرجات ظهر آن را مطالعه نمایید

مشخصات عمومی متوفی

۱- وضعیت شناسنامه: دارای شناسنامه ☐ عدم دسترسی به شناسنامه ☐ فاقد شناسنامه ☐

۲- نام: ..... ۳- نام خانوادگی: ..... ۴- نام پدر .....

۵- شماره ملی: ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐ ۶- شماره شناسنامه: ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐ ۷ - محل صدورشناسنامه:.....

۸- جنس: مرد ☐ زن ☐ نامشخص ☐ ۹- ملیت: ایرانی ☐ غیر ایرانی ☐ شماره پروانه اقامت اتباع غیر ایرانی..... نامشخص ☐

۱۰- شغل ..... ۱۱- شماره ملی سرپرست خانوار: ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

۱۲- وضعیت سواد : بی سواد ☐ ابتدایی/نهضت ☐ راهنمایی ☐ دبیرستان ☐ دانشگاهی ☐ دکترای تخصصی و فوق دکترا ☐ سایر ☐

توجه: در صورتی که متوفی بالای ۷ روز و زیر ۵ سال سن داشته و مادرش در قید حیات باشد ردیف های ۱۳ تا ۱۵ تکمیل گردد.

۱۳- نام و نام خانوادگی مادر: ..... ۱۴- سن مادر: ☐☐ سال

۱۵- وضعیت سواد: بی سواد ☐ ابتدایی/نهضت ☐ راهنمایی ☐ دبیرستان ☐ دانشگاهی ☐ دکترای تخصصی و فوق دکترا ☐ سایر ☐

تاریخ

۱۶- تاریخ تولد : روز ☐☐ ماه ☐☐ سال ☐☐☐☐ تاریخ به حروف .....

۱۷- تاریخ فوت : روز ☐☐ ماه ☐☐ سال ☐☐☐☐ تاریخ به حروف .....

نشانی متوفی

۱۸- آدرس محل سکونت دائمی متوفی: کشور ..... استان .....شهرستان .....بخش .....

شهر/روستا ..... خیابان .....کوچه.....پلاک ..... کدپستی ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐ تلفن ثابت ..... کد.....

۱۹- آدرس محل فوت: کشور .....استان.....شهرستان .....بخش .....شهر/روستا .....

۲۰- مکان فوت: منزل☐ بیمارستان/مرکز جراحی محدود☐ مرکز درمانی سرپایی☐ معابر و اماکن عمومی ☐ آسایشگاه☐ نامشخص☐

سایر☐ (مشخص شود).....

بارداری زنان

اگر متوفی زن در سن باروری (۱۰ تا ۶۰ سال) می باشد ردیف ۲۱ تکمیل گردد.

۲۱- وضعیت بارداری زن: باردار نبوده است (در ۴۲ روز اول پس از ختم بارداری هم فوت نکرده است)☐ باردار بوده است☐

در حین زایمان فوت کرده است ☐ طی ۴۲ روز پس از ختم بارداری فوت کرده است☐ وضعیت بارداری نامشخص است☐

	توجه : علائم بیماری و یا حالات نشانگان فوت همانند ایست قلبی، ایست تنفسی و .... نباید نوشته شوند	
علت فوت	۲۲- علل فوت کد ICD-10 قسمت اول: زنجیره وقایع، بیماری ها ، صدمات و یا وضعیتی که به طور مستقیم سبب مرگ شده اند الف) آخرین بیماری یا وضعیتی که منجر به فوت شده است: ..... ب) بیماری یا وضعیتی که منجر به قسمت الف شده است: ..... ج) بیماری یا وضعیتی که منجر به قسمت ب شده است: ..... د) بیماری یا وضعیتی که منجر به قسمت ج شده است: ..... --- قسمت دوم: سایر وضعیت هایی که در وقوع مرگ موثر بوده اند، اما منتج به علل اشاره شده در قسمت اول نشده اند: ه) ..... و) ..... کد های ICD-10 توسط کدگذار ثبت می شوند	فاصله زمانی تقریبی وضعیت تا مرگ ....

صادر کننده	۲۳- نام و نام خانوادگی صادر کننده گواهی ..... شماره نظام پزشکی ..... نام موسسه ..... تاریخ صدور گواهی : روز ☐☐ ماه ☐☐ سال ☐☐☐☐	مهر و امضای پزشک مهر موسسه
جواز دفن	۲۴- نام و نام خانوادگی صادر کننده جواز دفن ..... شماره نظام پزشکی	**دفن متوفی بلا مانع است** **مهر و امضای پزشک**

ماده ۲۵ قانون ثبت احوال: مهلت اعلام واقعه وفات ده روز از تاریخ وقوع فوت است

سرپرگ

نام: ..... نام خانوادگی: ..... نام پدر: ..... شماره سریال : .....

شماره ملی: ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐ شماره شناسنامه: ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐ محل صدور شناسنامه : .....

جنس: مرد☐ زن ☐ نامشخص ☐ تاریخ تولد: روز☐☐ ماه ☐☐ سال☐☐☐☐ تاریخ فوت : روز ☐☐ ماه ☐☐ سال ☐☐☐☐

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی — **جمهوری اسلامی ایران** — سازمان ثبت احوال کشور

گواهی پزشکی فوت سن بالای ۷ روز

شماره ثبت در سامانه: ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐ شماره سریال : .....

لطفا قبل از تکمیل فرم مندرجات ظهر آن را مطالعه نمایید

مشخصات عمومی متوفی

۱- وضعیت شناسنامه: دارای شناسنامه ☐ عدم دسترسی به شناسنامه☐ فاقد شناسنامه ☐

۲- نام: .....۳- نام خانوادگی: ..... ۴- نام پدر .....

۵- شماره ملی: ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐ ۶- شماره شناسنامه: ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐ ۷ - محل صدورشناسنامه:.....

۸- جنس: مرد ☐ زن☐ نامشخص ☐ ۹- ملیت: ایرانی☐ غیر ایرانی☐ شماره پروانه اقامت اتباع غیر ایرانی..... نامشخص☐

۱۰- شغل ..... ۱۱- شماره ملی سرپرست خانوار: ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

۱۲- وضعیت سواد : بی سواد☐ ابتدایی/نهضت ☐ راهنمایی☐ دبیرستان☐ دانشگاهی☐ دکترای تخصصی و فوق دکترا☐ سایر☐

توجه: در صورتی که متوفی بالای ۷ روز و زیر ۵ سال سن داشته و مادرش در قید حیات باشد ردیف های ۱۳ تا ۱۵ تکمیل گردد.

۱۳- نام و نام خانوادگی مادر: ..... ۱۴- سن مادر: ☐☐ سال

۱۵- وضعیت سواد: بی سواد☐ ابتدایی/نهضت ☐ راهنمایی☐ دبیرستان☐ دانشگاهی☐ دکترای تخصصی و فوق دکترا☐ سایر☐

تاریخ

۱۶- تاریخ تولد : روز ☐☐ ماه ☐☐ سال ☐☐☐☐ تاریخ به حروف .....

۱۷- تاریخ فوت : روز ☐☐ ماه ☐☐ سال ☐☐☐☐ تاریخ به حروف .....

محل فوت متوفی

۱۸- آدرس محل سکونت دائمی متوفی: کشور ..... استان .....شهرستان .....بخش .....

شهر/روستا ..... خیابان .....کوچه.....پلاک ..... کدپستی ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐ تلفن ثابت ..... کد.....

۱۹- آدرس محل فوت: کشور .....استان.....شهرستان .....بخش .....شهر/روستا .....

۲۰- مکان فوت: منزل☐ بیمارستان/مرکز جراحی محدود☐ مرکز درمانی سرپایی☐ معابر و اماکن عمومی ☐ آسایشگاه☐ نامشخص☐

سایر☐ (مشخص شود).....

بارداری زنان

اگر متوفی زن در سن باروری (۱۰ تا ۶۰ سال) می باشد ردیف ۲۱ تکمیل گردد.

۲۱- وضعیت بارداری زن: باردار نبوده است (در ۴۲ روز اول پس از ختم بارداری هم فوت نکرده است)☐ باردار بوده است☐

در حین زایمان فوت کرده است ☐ طی ۴۲ روز پس از ختم بارداری فوت کرده است☐ وضعیت بارداری نامشخص است☐

توجه : علائم بیماری و یا حالات نشانگان فوت همانند ایست قلبی، ایست تنفسی و .... نباید نوشته شوند

علت فوت

۲۲- علل فوت — کد ICD-10

قسمت اول: زنجیره وقایع، بیماری ها ، صدمات و یا وضعیتی که به طور مستقیم سبب مرگ شده اند

الف) آخرین بیماری یا وضعیتی که منجر به فوت شده است: ..... ☐☐☐

ب) بیماری یا وضعیتی که منجر به قسمت الف شده است: ..... ☐☐☐

ج) بیماری یا وضعیتی که منجر به قسمت ب شده است: ..... ☐☐☐

د) بیماری یا وضعیتی که منجر به قسمت ج شده است: ..... ☐☐☐

قسمت دوم: سایر وضعیت هایی که در وقوع مرگ موثر بوده اند، اما منتج به علل اشاره شده در قسمت اول نشده اند:

ه) ..... ☐☐☐

و) ..... ☐☐☐

کدهای ICD-10 توسط کدگذار ثبت می شود

فاصله زمانی تقریبی وضعیت تا مرگ: .....

صادر کننده

۲۳- نام و نام خانوادگی صادر کننده گواهی .....

شماره نظام پزشکی ..... نام موسسه .....

تاریخ صدور گواهی : روز ☐☐ ماه ☐☐ سال ☐☐☐☐

مهر و امضای پزشک

مهر موسسه

جواز دفن

۲۴- نام و نام خانوادگی صادر کننده جواز دفن ..... شماره نظام پزشکی .....

دفن متوفی بلا مانع است

مهر و امضای پزشک

ماده ۲۵ قانون ثبت احوال: مهلت اعلام واقعه وفات ده روز از تاریخ وقوع فوت است

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت بهداشت
مرکز مدیریت شبکه
گروه فناوری و مدیریت اطلاعات و دبیرخانه تعظیمات کاربردی

دفترچه گواهی فوت

(بالای هفت روز)

Death Registration System

D.R.S.

پیروز و سربلند باشید